

KVKK YAYINLARI NO: 48

KİŞİSEL VERİLERİN YURT DIŞINA AKTARILMASI REHBERİ

KVKK YAYINLARI NO: 48

KİŞİSEL VERİLERİN YURT DIŞINA AKTARILMASI REHBERİ

OCAK 2025

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU
Nasuh Akar Mah. 1407. Sokak No:4
06520 Balgat-Çankaya/Ankara
Tel: 0 (312) 216 50 00 // Faks: 0 (312) 216 50 52
web: www.kvkk.gov.tr

Bu kitapçıkta yer alan yazı ve sair içeriklerin, bireysel kullanım dışında izin alınmadan kısmen ya da tamamen kopyalanması, çoğaltılması, kullanılması, yayımlanması ve dağıtılması yasaktır. Bu yasağın uymayanlar hakkında 5846 sayılı Kanun uyarınca yasal işlem yapılacaktır. Ürünün tüm hakları saklıdır.

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ	1
A. Rehberin Amacı	1
B. Kurumun Faaliyet Alanı	1
C. Kanun Değişikliği Çerçevesinde Yapılan Düzenlemeler	3
D. Değişiklik Öncesinde Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılmasına İlişkin Bilgiler	4
E. Değişikliğin Amacı, Gerekçesi ve Kapsamı	5
2. TANIMLAR	10
3. KISALTMALAR	11
4. KİŞİSEL VERİLERİN YURT DIŞINA AKTARILMASI	13
A. Tanım	13
B. Genel Olarak	20
I. Yeterlilik Kararının Bulunması	20
II. Uygun Güvencelerden Birinin Bulunması	20
III. İstisnai Aktarım Hallerinden Birinin Bulunması	21
5. BİRİNCİ KADEME: YETERLİLİK KARARINA DAYALI AKTARIMLAR	26
A. Yeterlilik Kararı	26
B. Yeterlilik Kararı Verilirken Dikkat Edilecek Hususlar	27
C. Yeterlilik Kararının Gözden Geçirilmesi	30
6. İKİNCİ KADEME: UYGUN GÜVENCELERE DAYALI AKTARIMLAR	32
A. Uluslararası Sözleşme Niteliğinde Olmayan Anlaşmayla Uygun Güvencenin Sağlanması	32
B. Bağlayıcı Şirket Kurallarıyla Uygun Güvencenin Sağlanması	35
I. Bağlayıcı Şirket Kurallarında Bulunması Gereken Asgari Hususlar	41
II. Kurul'a Bağlayıcı Şirket Kuralları Başvurusunda Bulunulması	46
III. Kurul Tarafından Bağlayıcı Şirket Kuralları Başvurusunun Onaylanması	49
C. Standart Sözleşmeyle Uygun Güvencenin Sağlanması	49
I. Tanım ve Kapsam	50

II. Standart Sözleşmenin Tarafları.....	51
III. Standart Sözleşme Metinleri.....	51
IV. Standart Sözleşmelerin Aktarım Taraflarınca Hazırlanması ve İçeriği.....	52
D. Taahhütnameyle Uygun Güvencenin Sağlanması.....	60
7. ÜÇÜNCÜ KADEME: İSTİSNAİ AKTARIMLAR.....	64
A. İstisnai Aktarım.....	66
B. İstisnai Aktarım Halleri.....	67
I. Açık Rıza.....	68
II. Aktarımın, ilgili kişi ile veri sorumlusu arasındaki bir sözleşmenin ifası veya ilgili kişinin talebi üzerine alınan sözleşme öncesi tedbirlerin uygulanması için zorunlu olması.....	71
III. Aktarımın, ilgili kişi yararına veri sorumlusu ve diğer bir gerçek veya tüzel kişi arasında yapılacak bir sözleşmenin kurulması veya ifası için zorunlu olması.....	72
IV. Aktarımın üstün bir kamu yararı için zorunlu olması.....	73
V. Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için kişisel verilerin aktarılmasının zorunlu olması.....	74
VI. Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için kişisel verilerin aktarılmasının zorunlu olması.....	75
VII. Kamuya veya meşru menfaati bulunan kişilere açık olan bir sicilden, ilgili mevzuatta sicile erişmek için gereken şartların sağlanması ve meşru menfaati olan kişinin talep etmesi kaydıyla aktarım yapılması.....	76
KAYNAKÇA.....	78
EK: Kanununun 9 uncu Maddesindeki Değişikliklere İlişkin Karşılaştırma Tablosu.....	81

1. GİRİŞ

A. Rehberin Amacı

Bu rehber, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun (**Kanun**) “Kişisel verilerin yurt dışına aktarılması” başlıklı 9 uncu maddesi kapsamında kişisel veri aktarımlarının uygulanması ile Kişisel Verileri Koruma Kurulu’nun (**Kurul**) beklediği güvenceler hakkında yol gösterilmesi amacıyla Kişisel Verileri Koruma Kurumu (**Kurum**) tarafından hazırlanmıştır.

Rehber kişisel verilerin yurt dışına aktarılması yönünden Kurum tarafından yapılan çalışmalar ve faaliyetlerle birlikte ele alınmalıdır. Rehber, Kanunun uygulanmasından elde edilen pratik deneyimlere dayanarak gözden geçirilecek ve gerekirse güncellenecektir.

B. Kurumun Faaliyet Alanı

“Kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı” ülkemizde 2010 yılında gerçekleştirilen Anayasa değişikliği ile anayasal bir hak olarak düzenlenmiştir. Anayasa değişikliğinin bir gereği olarak 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu 7 Nisan 2016 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kanunun amacı; özel hayatın gizliliği başta olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak olduğu kadar, kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uymaları gereken usul ve esasları disipline etmektir. Kanun aynı zamanda kişisel verilerin işlenmesine ilişkin denetim mekanizmaları getirerek, bu verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini engellemeyi de hedeflemektedir.

Kurum, Kanun ile kendisine verilen görev ve yetkileri kapsamında; kişisel verilerin korunmasına yönelik toplumsal farkındalığın geliştirilmesini, kişisel verilerle ilgili hak ihlali olduğunu ileri sürenlerin ihbar ve şikâyetlerinin çözümünde etkinliğin arttırılmasını kısaca toplumun her kesiminde veri koruma bilinç ve kültürünün oluşturulmasını amaçlamaktadır.

Kanunda belirtilen görevleri yerine getirmek üzere kurulan, idari ve mali özerkliğe sahip ve kamu tüzel kişiliğini haiz Kurum;

- Görev alanı itibarıyla, uygulamaları ve mevzuattaki gelişmeleri takip etmek, değerlendirmek ve önerilerde bulunmak, araştırma ve incelemeler yapmak veya yaptırmak,
- İhtiyaç duyulması hâlinde, görev alanına giren konularda kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, meslek örgütleri veya üniversitelerle iş birliği yapmak,
- Kişisel verilerle ilgili uluslararası gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek, görev alanına giren konularda uluslararası kuruluşlarla iş birliği yapmak, toplantılara katılmak, yıllık faaliyet raporunu Cumhurbaşkanlığına ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonuna sunmak,
- Kanunlarla verilen diğer görevleri yerine getirmek

hususlarında görevli ve yetkili kılınmıştır. Kurul ve Başkanlık şeklinde teşkilatlanan Kurumun karar organı; Kuruldur. Kurul, Kanunla ve diğer mevzuatla verilen görev ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında, bağımsız olarak yerine getirmekte ve kullanmakta olup görev alanına giren konularla ilgili olarak hiçbir organ, makam, merci veya kişi, Kurul'a emir ve talimat veremez, tavsiye veya telkinde bulunamaz. Kanunun 22 nci maddesinde sıralanan görev ve yetkiler, Kurul tarafından yerine getirilmektedir. Kişisel Verileri Koruma Kurumu Teşkilat Yönetmeliği'nin 7 nci maddesinde Kurul'un görev ve yetkilerine ilişkin olarak; *"kişisel verilerin korunması, işlenmesi ve güvenliği ile ilgili sektörel uygulama esaslarını belirlemek, kişisel verilerin korunması konusunda kurum ve kuruluşları bilgilendirmek ve kamuoyuna yönelik farkındalık faaliyetleri gerçekleştirmek, üniversiteler ve ilgili diğer yurtiçi ve yurtdışı kurum ve kuruluşlarla işbirliği ve koordinasyon çalışmaları yürütmek"* hususlarına yer verilmiştir.

C. Kanun Değişikliği Çerçevesinde Yapılan Düzenlemeler

12.3.2024 tarihli ve 32487 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 7499 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun (**7499 sayılı Kanun**) 34 üncü maddesi ile Kanunun “Kişisel verilerin yurt dışına aktarılması” başlıklı 9 uncu maddesinde değişiklik yapılmıştır¹. Yapılan değişiklikler 1.6.2024 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 7499 sayılı Kanunun 36 ncı maddesi ile Kanuna aşağıdaki geçici maddenin ekleneceği öngörülmüştür:

“GEÇİCİ MADDE 3- (1) 9 uncu maddenin bu maddeyi ihdas eden Kanunla değiştirilmeden önceki birinci fıkrası, maddenin yürürlüğe giren değişik haliyle birlikte 1/9/2024 tarihine kadar uygulanmaya devam olunur.”

Bununla birlikte Kanunun 9 uncu maddesinin yeni halinin on birinci fıkrasında mezkûr maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceği öngörülmüştür. Bu çerçevede Kurumumuz tarafından “Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik Taslağı” hazırlanmış 09.05.2024 tarihinde yayımlanan Kamuoyu Duyurusu ile taslak, kamuoyu görüşüne açılmıştır. Görüşlerin değerlendirilmesi neticesinde Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik (**Yönetmelik**) 10.07.2024 tarihli ve 32598 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanmış, yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir².

Öteyandan yapılan değişiklik kapsamında, “standart sözleşmeler” ve “bağlayıcı şirket kuralları” kişisel verilerin yurt dışına aktarımında veri sorumluları ve veri işleyenlerin başvurabileceği birer uygun güvence sağlama yöntemi olarak öngörülmüş olduğundan, Kurul’un 4.6.2024 tarihli ve 2024/959 sayılı kararı ile kişisel verilerin yurt dışına aktarılmasında kullanılacak standart

¹ Resmî Gazete, Sayı 32487, Tarih 12/3/2024

² RG, Sayı 32598, Tarih 10/07/2024, <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2024/07/20240710-2.htm>.

sözleşme metinleri, bağlayıcı şirket kuralları başvuru formları ve bağlayıcı şirket kurallarında bulunması gereken temel hususlara ilişkin yardımcı kılavuzlar kabul edilmiş olup söz konusu belgeler “Standart Sözleşmeler ve Bağlayıcı Şirket Kurallarına İlişkin Dokümanlar Hakkında Kamuoyu Duyurusu” ile Kurumumuz internet sayfasında yayımlanmıştır³.

D. Değişiklik Öncesinde Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılmasına İlişkin Bilgiler

Kanunun, 7499 sayılı Kanunun geçici 3 üncü maddesiyle, maddenin yürürlüğe giren değişik haliyle birlikte 1/9/2024 tarihine kadar uygulanmaya devam olunacağı öngörülen “*Kişisel verilerin yurt dışına aktarılması*” başlıklı 9 uncu maddesinin birinci fıkrasında kişisel verilerin, ilgili kişinin açık rızası olmaksızın yurt dışına aktarılamayacağı öngörülmüştür. Ancak mezkûr hükmün değişiklikten önceki ikinci fıkrası uyarınca Kanunun 5 inci maddesinin ikinci fıkrası ile özel nitelikli kişisel veriler bakımından 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen şartlardan birinin varlığı ve kişisel verinin aktarılacağı yabancı ülkede; ya yeterli korumanın bulunması ya da yeterli korumanın bulunmaması durumunda Türkiye’deki ve ilgili yabancı ülkedeki veri sorumlularının yeterli bir korumayı yazılı olarak taahhüt etmeleri ve Kurul’un izninin bulunması kaydıyla kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın yurt dışına aktarılacağı düzenlenmiştir.

Kanunun 9 uncu maddesinin değişiklikten önceki üçüncü fıkrası hükmü uyarınca öngörülmüş olan yeterli korumanın bulunduğu ülkeler ise henüz Kurul tarafından belirlenmemiştir. Bununla birlikte Türkiye’deki veri sorumlusu ve ilgili yabancı ülkedeki veri sorumlusu ve/veya veri işleyen yeterli bir korumayı yazılı olarak taahhüt etmelerinde kullanılabilecek “Taahhütnameler” Kurul tarafından kabul edilerek ilan edilmiştir. Taahhütnameler, veri sorumlusundan veri sorumlusuna aktarım ve veri sorumlusundan

³ Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Standart Sözleşmeler ve Bağlayıcı Şirket Kurallarına İlişkin Dokümanlar Hakkında Kamuoyu Duyurusu, <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7938/Standart-Sozlesmeler-ve-Baglayici-Sirket-Kurallarina-Iliskin-Dokumanlar-Hakkinda-Kamuoyu-Duyurusu>

veri işleyene aktarım olmak üzere iki şekilde düzenlenmiş, bu Taahhütnameler izin başvurusunda doldurularak Kurul'a sunulmuştur. Bu kapsamda yapılan başvuruların Kurul tarafından değerlendirilmesi neticesinde yurt dışına kişisel veri aktarımına izin verilmiş ya da verilmemiştir.

Bu doğrultuda Kanunun 7 Nisan 2016 tarih ve 29677 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdiği tarihten 7499 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin yürürlüğe girdiği 1.6.2024 tarihine kadar Kurul'a 86 adet taahhütname başvurusu gelmiş, bunlardan 10 tanesi Kurul tarafından kabul edilmiştir. Bununla birlikte 3 adet Bağlayıcı Şirket Kuralı (**BŞK**) başvurusunda bulunulmuş olmakla birlikte söz konusu başvurular usul ve esasa ilişkin eksiklikler nedeniyle kabul edilmemiştir.

E. Değişikliğin Amacı, Gerekçesi ve Kapsamı

7499 sayılı Kanunun hazırlanmasına esas teşkil eden hususları içeren genel gerekçede Kanunun hazırlık sürecinde 24.10.1995 tarihli ve 95/46/EC Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Bu Tür Verilerin Serbest Dolaşımına Dair Bireylerin Korunması Direktifinin (**95/46/EC sayılı Direktif**) nazara alındığı, Kanunun yürürlüğe girmesinden iki yıl sonra bu Direktif'in yürürlükten kaldırılmış ve daha ayrıntılı düzenlemeler içeren 2016/679 sayılı Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü'nün (**GVKT**) 28.05.2018 tarihinde yürürlüğe konulmuş olduğu, GVKT'nin yürürlüğe girmesinden sonra çeşitli eylem planlarında Kanunun, GVKT nazara alınarak güncellenmesi hedefine yer verilmiş olduğu, 2021 yılında açıklanan İnsan Hakları Eylem Planında, Ekonomi Reformları Eylem Planında ve 2024-2026 Orta Vadeli Programda GVKT'ye uyum sağlanması hedeflerinin bulunduğu belirtilmiştir⁴. Bu kapsamda kanun değişikliği teklifi ile öncelikle ihtiyaç duyulan (...) yurt dışına veri aktarımına ilişkin hükümlerde değişiklik yapılmakta olduğu ifade edilmiştir.

⁴ Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi, Sayı 26, Tarih 16/02/2024, <https://www.tbmm.gov.tr/Yasama/KanunTeklifi/dfab4c12-e3cd-4d22-a085-018db209a74b>

Kanunun 9 uncu maddesinin değiştirilmesinin öngöröldüğü 7499 sayılı Kanunun 34 üncü maddesinin gerekçesinde ise;

- Kanunun uygulamasına bakıldığında ölkemizden yabancı ölkelere kişisel veri aktarılmasının, ilgili kişilerin tek tek açık rızasının alınması dışında sadece Türkiye’deki ve ilgili ölkedeki veri sorumlularının yeterli bir korumayı yazılı olarak taahhüt etmeleri ve Kurulun izin vermesiyle yapılabilmekte olduğu, günümüze kadar Kurul’a sekseni aşkın taahhütname başvurusu yapılmış olup bunlardan çok azına izin verildiği,
- Bu nedenle yurt dışına veri aktarılmasının uygulamada sadece ilgili kişilerin açık rızalarının alınmasına bağlı hale geldiği, bu durumun ticari hayatta hemen hemen her şirket ve gerçek kişi tarafından sıklıkla kullanılan ve sunucuları yurt dışında bulunan ve çoğu bulut tabanlı yazılım ve uygulamaların hukuka uygun olarak kullanılabilmesini neredeyse imkânsız hale getirdiği gibi ölkemize yapılacak yatırımları da engelleyici bir hal aldığı,
- Avrupa Birliği (**AB**) tarafından 2018 yılında yürürlüğe konulan GVKT’nin her geçen gün gelişen teknoloji ve dijitalleşme ile ticari hayatın dinamikliğinin doğurduğu ihtiyaçları nazara alarak ilgili kişilerin haklarını da koruyacak şekilde AB dışına veri aktarılması bakımından yeni yöntemler öngörmüş olduğu,
- Kanunun 9 uncu maddesinin GVKT’nin ilgili hükümleri esas alınarak değiştirilmiş olduğu

belirtilmiştir.

Madde gerekçesinden de anlaşıldığı üzere 9 uncu maddenin birinci fıkrası uyarınca, kişisel verilerin yurt dışına aktarılabilmesi için öncelikle Kanunun 5 ve 6 ncı maddelerinde belirtilen kişisel veri işleme şartlarından birinin sağlanması zorunludur. Ayrıca kişisel verilerin gönderileceği ölkenin, uluslararası bir

kuruluşun veya bu ülke içindeki belirli bir sektörün yeterli korumayı sağladığına dair bir kararın olması gerekmektedir. Maddenin yeni düzenlemesi ile önceki düzenlemede değişiklik yapılarak bu yeterlilik kararının sadece bir ülkenin geneli için değil, o ülkenin belirli bir sektörü veya uluslararası kuruluşu için de verilebilmesine olanak sağlanmıştır. Gerekçede ise sektörel yeterlilik kararına, otomotiv sektörü örnek olarak gösterilmiştir. Düzenleme ile Türkiye'deki otomotiv sektörünün yoğun ticaret yaptığı bir yabancı ülkede sadece o ülkenin otomotiv sektörü açısından yeterlilik kararı verilmesi imkânı doğmuştur.

İkinci fıkrada, yeterlilik kararlarının nasıl alınacağı açıklanmıştır. Bu doğrultuda Kurul, gerektiğinde ilgili kurum ve kuruluşlardan görüş alarak yeterlilik kararlarını her dört yılda bir gözden geçirecek ve bu süre içinde bir değerlendirme yapılmazsa mevcut yeterlilik kararı geçerliğini sürdürecektir. Bu süre içinde Kurul tarafından yapılan bir değerlendirme olmazsa, verilen yeterlilik kararı geçerli olmaya devam edecektir. Ayrıca Kurul, değerlendirmesi sonucunda veya ihtiyaç duyulan diğer durumlarda, yeterlilik kararlarını ileriye dönük bir şekilde değiştirme, askıya alma veya iptal etme yetkisini haizdir. Bu dört yıllık süre bir düzenleyici süre olup Kurul gerekli görürse bu süreyi beklemeden de yeterlilik kararını yeniden değerlendirebilecektir.

Üçüncü fıkrada Kurul'un yeterlilik kararı verirken öncelikle göz önünde bulunduracağı ölçütler belirtilmiştir. Bu ölçütler sınırlayıcı değildir. Kurul, yeterlilik kararı alırken gerektiğinde sair önemli hususları da dikkate alabilecektir.

Dördüncü fıkrada, yeterlilik kararı olmayan ülkeler için kişisel verilerin aktarılması yöntemleri GVTK dikkate alınarak yeniden düzenlenmiştir. Bu çerçevede eğer bir ülke, uluslararası kuruluş veya bir sektör için yeterlilik kararı bulunmuyorsa, Kanunun 5 ve 6 ncı maddelerinde belirtilen veri işleme şartlarından herhangi biri mevcut ise ve aktarım yapılacak ülkede ilgili kişilerin haklarını kullanabilme ve etkili yasal çözümlere başvurabilme imkanı da varsa, fıkrada sıralanan "uygun güvenceler" sağlandığında kişisel verilerin aktarılması mümkün olacaktır.

Dördüncü fıkranın (a) bendine göre yurt dışındaki kamu kurum ve kuruluşları veya uluslararası kuruluşlar ile Türkiye'deki kamu kurum ve kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları arasında uluslararası sözleşme niteliğinde olmayan anlaşmanın varlığı ve Kurulun aktarıma izin vermesi koşullarının gerçekleşmesiyle yurtdışına veri aktarımı gerçekleştirilebilecektir. Buna istinaden, ülkemizdeki bir kamu kurumunun yabancı ülkedeki ilgili kamu kurumuyla belli alanda yapacağı iş birliği protokolü çerçevesinde, Kurul'un izin vermesi koşuluyla, bu iş birliği kapsamındaki faaliyetlerin gerektirdiği kişisel verilerin yurt dışındaki kamu kurumuna aktarılması mümkün hale gelecektir.

Dördüncü fıkrada yer alan (b) bendine göre aynı teşebbüs grubu içinde bulunan şirketler arasında, Kurul tarafından önceden onaylanmış ve kişisel verilerin korunmasını içeren bağlayıcı şirket kurallarının bulunması durumunda, Kanunun 5 ve 6 ncı maddelerindeki kişisel veri işleme şartlarından biri de mevcut ise Kurul'a yapılacak onay başvurusu ve başvurunun Kurul tarafından onaylanması ile birlikte Kurul'dan ek bir izin alınmadan teşebbüs grubunda yer alan şirketler arası kişisel veri aktarımı gerçekleştirilebilecektir. Böylece Kurul tarafından onaylanan bağlayıcı şirket kuralları olan bir teşebbüs grubunun Türkiye'deki şirketinden, aynı grubun yabancı ülkedeki şirketine Kuruldan bir kez daha izin alınmaksızın veri aktarımı yapılabilecektir.

Dördüncü fıkrada belirtilen (c) bendine göre Kurul tarafından yayımlanan standart sözleşmenin imzalanması, ek bir izin gerektirmeden veri aktarımına olanak tanıyacaktır. Bu standart sözleşme ise; kişisel veri kategorileri, aktarımın amaçları, veri alıcıları ve alıcı grupları, veri alıcısı tarafından uygulanacak teknik ve idari önlemler, özel nitelikli kişisel veriler için alınacak ek tedbirler gibi çeşitli önemli unsurları içerecektir.

Dördüncü fıkrada yer alan (ç) bendi uyarınca, yeterli korumayı sağlayacak hükümleri içeren yazılı bir taahhütnamenin bulunması ve Kurul'un bu aktarıma izin vermesi halinde hakkında Kurul tarafından verilen yeterlilik kararı olmayan bir ülkeye kişisel

veri aktarımı gerçekleştirilebilecektir.

Maddenin beşinci fıkrasında, standart sözleşmenin, standart sözleşmede yer alan imzaların tamamlanmasından itibaren beş iş günü içinde, veri sorumlusu veya veri işleyen tarafından Kurum'a bildirilmesi gerekliliği düzenlenmiştir.

Altıncı fıkra kapsamında ise yeterlilik kararı bulunmayan ve dördüncü fıkrada belirtilen uygun güvencelerin de sağlanamadığı istisnai durumlar için arızı şekilde kişisel veri aktarımına cevaz verilmiştir. Bu fıkrada yer alan arızilik, yalnızca tek seferlik veya birkaç kez gerçekleşecek ve süreklilik arz etmeyecek kişisel veri aktarımlarını işaret etmektedir. Gerekçede Türkiye'deki bir şirketin yurt dışında bir firma ile yapmayı planladığı geçici/arızı ticari etkinlikler için, bu etkinliklere dahil olacak çalışanların bilgilerini ilgili şirketle paylaşmasının bu fıkrada belirtilen (c) bendi altında ele alınacağı örneği verilmiştir.

Yedinci fıkrada özel statüleri göz önünde bulundurularak kamu kurum ve kuruluşlarının kamu hukuku kapsamındaki faaliyetleri için altıncı fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinin uygulanmayacağı düzenleme altına alınırken; sekizinci fıkrada ise kişisel verilerin yurt dışına aktarılmasının ardından yapılacak olan aktarımlarda da (sonraki aktarımlar) Kanun kapsamındaki güvencelerin sağlanması gerektiğine ve 9 uncu madde hükümlerinin geçerli olacağına yer verilmiştir.

Son olarak maddede yer alan mevcut 5 inci ve 6 ncı fıkralar, 9 uncu ve 10 uncu fıkra olarak korunmuş ve 11 inci fıkra ile maddenin uygulanmasına dair usul ve esasların yönetmelikle düzenleneceği hükme bağlanmıştır.

2. TANIMLAR

Arızı Aktarım (Arızılık)	Yurtdışına kişisel veri aktarımlarında düzenli olmayan, tek veya birkaç sefer gerçekleşen, süreklilik arz etmeyen ve olağan faaliyet akışı içinde bulunmayan halleri ifade eder.
Alt Veri İşleyen	Veri işleyenin talimatları doğrultusunda hareket eden, veri işleyen adına kişisel verileri işleyen bir gerçek veya tüzel kişi.
Bağlayıcı Şirket Kuralları	Ortak bir ekonomik faaliyette bulunan bir teşebbüs grubu içinde yer alan Türkiye’de yerleşik bir veri sorumlusu veya veri işleyen tarafından, aynı Grup içinde yer alan yurt dışında yerleşik bir veri sorumlusu veya veri işleyene yapılan kişisel veri aktarım faaliyetleri bakımından Grup Üyeleri tarafından uyulması gereken kişisel veri koruma kuralları.
Grup	Ortak bir ekonomik faaliyette bulunan bir teşebbüs grubu.
Grup Üyesi	Ortak bir ekonomik faaliyette bulunan bir teşebbüs grubundaki her bir kuruluş.
Hizmet Sözleşmesi	Veri sorumlusu ile veri işleyen ve veri işleyen ile alt veri işleyen arasındaki veri işleme faaliyetini gösteren Türk hukukunda geçerli bir sözleşme ya da diğer bir hukuki işlem.

3. KISALTMALAR

7499 sayılı Kanun	7499 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
95/46/EC sayılı Direktif	95/46/EC Kişisel Verilerin İşlenmesi ve Bu Tür Verilerin Serbest Dolaşımına Dair Bireylerin Korunması Direktifi (Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data).
108 sayılı Sözleşme	Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi
a.g.e.	Adı geçen eser
AB	Avrupa Birliği
Bkz.	Bakınız.
BŞK	Bağlayıcı Şirket Kuralları
EDPB	Avrupa Veri Koruma Kurulu (European Data Protection Board)
GVKT	Avrupa Birliği Genel Veri Koruma Tüzüğü (EU General Data Protection Regulation)
haz.	Hazırlayan

Kanun	6698 Sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu
Kurul	Kişisel Verileri Koruma Kurulu
Kurum	Kişisel Verileri Koruma Kurumu
m.	Madde
RG	Resmî Gazete
s.	Sayfa
vb.	ve benzeri
vd.	ve diğerleri
Vi BŞK	Veri İşleyenler için Bağlayıcı Şirket Kuralları
VS BŞK	Veri Sorumluları için Bağlayıcı Şirket Kuralları
WP29	Madde 29 Çalışma Grubu (Article 29 - Data Protection Working Party).
Yönetmelik	10/07/2024 tarihli ve 32598 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
Kabahatler Kanunu	30.03.2005 tarihli ve 5236 sayılı Kabahatler Kanunu
Türk Ceza Kanunu	26.09.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu

4. KİŞİSEL VERİLERİN YURT DIŞINA AKTARILMASI

A. Tanım

Kanunda açıkça kişisel verilerin yurt dışına aktarılması tanımına yer verilmemiştir. Ancak 7499 sayılı Kanun ile değiştirilen Kanunun 9 uncu maddesinin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirleyen Yönetmeliğin 4 üncü maddesinin (e) bendinde kişisel verilerin yurt dışına aktarılması; “kişisel verilerin 6698 sayılı Kanun kapsamındaki bir veri sorumlusu veya veri işleyen tarafından yurt dışındaki bir veri sorumlusu veya veri işleyene iletilmesi ya da başka bir suretle erişilebilir hâle getirilmesi” şeklinde ifade edilmektedir.

Bu kapsamda, “kişisel verilerin yurt dışına aktarılması” faaliyeti uç kritere ayrılarak tanımlanabilmektedir.

1) Veri sorumlusu ya da veri işleyen (veri aktaran) söz konusu kişisel veri işleme faaliyeti için Kanuna tabi olmalıdır.

Kanuna tabi olma noktasında Kanunun yer bakımından uygulama alanı konusu gündeme gelmektedir. Bu çerçevede, Kanunun “Kapsam” başlıklı 2 nci maddesinde Kanunun uygulama alanının maddi kapsamı, “*Bu Kanun hükümleri, kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanır.*” şeklinde belirlenmiştir. Aynı doğrultuda, Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesinin **(108 sayılı Sözleşme)** “Kapsam” başlıklı 3 üncü maddesinin birinci fıkrası da “*Taraflar, işbu Sözleşmeyi kamu sektöründe ve özel sektörde, otomatik kişisel veri dosyalarına ve kişisel verilerin otomatik işleme tabi tutulması konusunda uygulamayı taahhüt eder.*” hükmünü amir bulunmakta olup, Sözleşmede öngörülen düzenlemelerin uygulama alanı da kişisel veri işleme faaliyetleri ve bu işleme faaliyetlerinin niteliği

üzerinden belirlenmiştir. Diğer taraftan, benzer şekilde hem 95/46/EC sayılı Direktif hem de GVKT hükümlerinin tamamen veya kısmen otomatik vasıtalarla ya da bir veri kayıt sisteminin parçasını oluşturan veya oluşturması planlanan otomatik olmayan vasıtalarla gerçekleştirilen kişisel veri işleme faaliyetleri bakımından uygulama alanı bulacağı öngörülmüştür.

Öte yandan, Kanunda GVKT⁵'den farklı olarak yer bakımından uygulama kapsamına ilişkin bir düzenleme bulunmamasıyla birlikte, Kanunun 18 inci maddesinin gerekçesinde, Kanunda kabahatlerle ilgili hüküm bulunmayan hallerde genel kanun niteliğindeki 30.03.2005 tarihli ve 5236 sayılı Kabahatler Kanunu (**Kabahatler Kanunu**) hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmektedir. Kabahatler Kanununun 3 üncü maddesinde, Kabahatler Kanununun idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde; diğer genel hükümlerinin ise idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında uygulanacağı belirtildiği için, Kanunda düzenlenen idari para cezalarının tespiti ve uygulanması noktasında Kabahatler Kanunu hükümlerinin esas alınması gerekmektedir. Kabahatler Kanununun "Yer bakımından uygulama" başlıklı 6 ncı maddesinde; *"5237 sayılı Türk Ceza Kanununun yer bakımından uygulamaya ilişkin 8 inci maddesi hükümleri, kabahatler bakımından da uygulanır. Ancak, kanunlarda aksine hüküm bulunan haller saklıdır."* düzenlemesiyle 26.09.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun (**Türk Ceza Kanunu**) 8 inci maddesine atıf yapmaktadır.

Türk Ceza Kanununun 8 inci maddesi; *"(1) Türkiye'de işlenen suçlar hakkında Türk kanunları uygulanır. Fiilin kısmen veya tamamen Türkiye'de işlenmesi veya neticenin Türkiye'de gerçekleşmesi halinde suç, Türkiye'de işlenmiş sayılır. (2) Suç; a) Türk kara ve hava sahaları ile Türk karasularında, b) Açık denizde ve bunun üzerindeki hava sahasında, Türk deniz ve hava araçlarında veya bu araçlarla, c) Türk deniz ve hava savaş araçlarında veya bu araçlarla, d)*

⁵ GVKT'nin "Coğrafi Kapsam" başlıklı 3 üncü maddesine ayrıntılı olarak bkz. Avrupa Veri Koruma Kurulu, Guidelines 3/2018 on the territorial scope of the GDPR (Article 3)

Türkiye'nin kıt'a sahanlığında veya münhasır ekonomik bölgesinde tesis edilmiş sabit platformlarda veya bunlara karşı, işlendiğinde Türkiye'de işlenmiş sayılır.” hükmünü haiz olup mülkilik ilkesinin benimsendiği görülmektedir. Mülkilik ilkesinin uygulanabilmesi için hem davranışın hem de neticenin aynı ülkede gerçekleşmesi gerekmemekte olup davranışın yapıldığı yer ile neticenin gerçekleştiği yer birbirinden farklı olabilmektedir⁶.

Ülkemizin de taraf olduğu 108 sayılı Sözleşmenin “Konu ve amaç” başlıklı 1 inci maddesi ise, *“İşbu Sözleşmenin amacı, her bir tarafın ülkesinde, uyruğu veya ikamet yeri ne olursa olsun her gerçek kişinin temel hak ve özgürlüklerini ve özellikle kendisiyle ilgili kişisel verilerin otomatik işleme tabi tutulması karşısında özel hayata saygı hakkını güvence altına almaktır (“verilerin korunması”).”* hükmü ile her bir taraf devlet, ilgili kişilerin kişisel verilerini kendi ülkesinde korumakla yükümlü kılınmıştır. Ancak sınır ötesi veri işlenmesine olanak sağlayan tekniklerin ortaya çıkışı ve yaygınlaşması sonucu Kanunun “mülkilik ilkesi”ne uygun olarak yalnızca ulusal sınırlar içerisinde gerçekleştirilen işleme faaliyetleri bakımından uygulama alanı bulacağıın kabulü etkin bir veri koruma hukuku uygulamasını temin etme amacına hizmet etmeyeceğinden bahisle, mülkilik ilkesinin Kanunun amacının *“kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak”* olduğu göz önüne alarak değerlendirilmesi ve bu doğrultuda mülkilik ilkesinin bireylerin kişisel verilerinin korunmasını sağlayacak şekilde yorumlanması gerekmektedir. Kontrolsüz veri iletiminin çok sayıda ve çok hızlı gerçekleştiği internet ortamında yargı yetkisinin ülke sınırları ile bağlı olmamasının altındaki temel anlayış da bireylerin temel hak ve özgürlüklerinin korunmasına hizmet etmek üzerinedir. Nitekim veri sorumlularının yurt dışında yerleşik olması gerekçesiyle yapılan kişisel veri işleme faaliyetleri bakımından Kanunun uygulama alanı bulmayacağıın kabulü hem teknolojinin mevcut durumu hem de Kanunun amacıyla bağdaşmamaktadır. Zira Kanunun yer bakımından uygulama alanı belirlenirken bireylere en üst düzeyde ve en geniş kapsamda

⁶ AYDIN Devrim, “Ceza Kanunlarının Yer Yönünden Uygulanması”, TBB Dergisi 2011(94), s. 135

korumayı sağlayan bir yaklaşımın benimsenmesi gerekmektedir. Nitekim, Kurulun 24.01.2019 tarihli ve 2019/10 sayılı Kişisel Veri İhlali Bildirim Usul ve Esaslarına İlişkin Kararında da “*Veri ihlalinin yurtdişında yerleşik veri sorumlusu nezdinde yaşanması halinde, bu ihlalin sonuçlarının Türkiye’de yerleşik ilgili kişileri etkilemesi ve ilgili kişilerin sunulan ürün ve hizmetlerden Türkiye’de faydalanmaları durumunda, bu veri sorumlusu tarafından da aynı esaslar çerçevesinde Kurul’a bildirimde bulunulmasına (...)* karar verilmiştir.” ifadesine yer verilerek Kanunun yer bakımından uygulama kapsamını “mülkilik ilkesi” yerine “etki ilkesi” üzerinden yorumlandığı anlaşılmaktadır.

2) Veri aktaran tarafından işlenen kişisel veriler, iletilmeli veya başka bir suretle erişilebilir hale getirilmelidir.

İkinci kriter, veri aktaranın söz konusu kişisel verileri iletmesi ya da erişilebilir hale getirmesini gerektirmektedir. Söz konusu kriterin somutlaşması açısından örnek olarak bir hesap oluşturulması, mevcut bir hesaba erişim hakkı verilmesi, uzaktan erişim için etkili bir talebin onaylanması/kabul edilmesi, bir sabit sürücünün yerleştirilmesi veya bir dosyaya şifre gönderilmesi verilebilecektir. nc bir ülkeden uzaktan erişimin (yalnızca kişisel verilerin bir ekranda görüntülenmesi yoluyla gerekleşe bile, örneğin destek durumlarında, sorun giderme veya yönetim amacıyla) ve/veya bir hizmet sağlayıcı tarafından sunulan yurt dışında bulunan bir bulutta depolama da bu üç kriterin karşılanması koşuluyla bir aktarım olarak kabul edilecektir. Öte yandan, kişisel verilerin doğrudan ilgili kişi tarafından iletilmesi gibi, kişisel verileri başka bir veri sorumlusu veya veri işleyene ileten ya da erişilebilir hale getiren bir veri sorumlusu veya veri işleyen (veri aktaran) olmadığı durumlarda bu ikinci kriterin yerine getirildiği kabul edilemeyecektir⁷. İkinci kritere ilişkin örnekler řunlardır⁸;

⁷ Avrupa Veri Koruma Kurulu, Guidelines 05/2021 on the Interplay between the application of Article 3 and the provisions on international transfers as per Chapter V of the GDPR, s.8

⁸ Avrupa Veri Koruma Kurulu, Guidelines 05/2021 on the Interplay between the application of Article 3 and the provisions on international transfers as per Chapter V of the GDPR, s.9-11

Örnek 1: Üçüncü ülkedeki veri sorumlusunun Türkiye'deki ilgili kişiden doğrudan kişisel veri elde etmesi:

Türkiye'de yaşayan bir ilgili kişinin internetten satın aldığı çantanın Türkiye'deki yerleşim yeri adresine teslim edilmesi için çevrimiçi siteden bir formda ad ve soyadı ile e-posta adresini doldurması, söz konusu internet sitesinin Türkiye'de mukim olmayan ancak Türkiye pazarını hedefleyen üçüncü bir ülke şirketi tarafından işletilmesi halinde, ilgili kişi kişisel verilerini doğrudan üçüncü ülke şirketine iletmektedir ve kişisel veriler veri aktaran (veri sorumlusu/veri işleyen) tarafından aktarılmadığından ve doğrudan ilgili kişiden elde edildiğinden kişisel veri aktarımı teşkil etmeyecektir. Bununla birlikte, söz konusu işleme faaliyeti Kanuna tabi olduğundan Kanunun uygulanmasını gerektirecektir.

Örnek 2: Üçüncü ülkedeki veri sorumlusunun doğrudan Türkiye'deki ilgili kişiden kişisel veri elde etmesi ve bazı işleme faaliyetlerinin Türkiye dışındaki bir veri işleyen tarafından gerçekleştirilmesi:

Türkiye'de yaşayan bir ilgili kişinin internetten satın aldığı çantanın Türkiye'deki yerleşim yeri adresine teslim edilmesi için çevrimiçi siteden bir formda, ad ve soyadı ile e-posta adresini doldurması, söz konusu internet sitesinin Türkiye'de mukim olmayan ancak Türkiye pazarını hedefleyen üçüncü bir ülke şirketi tarafından işletilmesi ve internet sitesi aracılığıyla alınan siparişlerin işlenmesinin üçüncü ülke şirketi bir veri işleyen tarafından gerçekleştirilmesi halinde, kişisel veriler doğrudan ilgili kişiden elde edildiğinden veri aktarımı teşkil etmemekle birlikte, söz konusu işleme faaliyeti Kanuna tabi olduğundan Kanunun uygulanmasını gerektirecektir. Somut olayda, Türkiye dışında bir veri işleyenin bulunması ve bu verilerin üçüncü ülke şirketi bir veri işleyene iletilmesi kişisel veri aktarımı teşkil edecek olup kişisel verilerin Türkiye dışında bir veri işleyen tarafından kendi adına işlenmesi Kanun kapsamında yurt dışına veri aktarımı hükümlerinin uygulanmasını gerektirecektir.

Örnek 3: Türkiye'deki bir platform tarafından toplanan ve daha sonra üçüncü ülke veri sorumlusuna aktarılan veriler:

Türkiye'de yaşayan ilgili kişinin çevrimiçi seyahat acentesi vasıtasıyla yurt dışındaki bir otelde rezervasyon yapması üzerine kişisel verilerin veri sorumlusu olarak Türkiye'deki çevrimiçi seyahat acentesi tarafından toplanması ve farklı bir veri sorumlusu olan otele göndermesi kişisel veri aktarımı teşkil edecek olup Kanun kapsamında yurt dışına aktarım hükümleri uygulanacaktır.

Örnek 4: Türkiye'deki bir veri sorumlusunun verileri üçüncü ülkedeki veri işleyene iletmesi:

Türkiye'de yerleşik olan veri sorumlusu şirketin çalışan ve müşterilerinin kişisel verilerini şirket adına veri işleyen olarak hareket eden üçünü ülkedeki şirkete iletmesi kişisel veri aktarımı teşkil edecek olup Kanun kapsamında yurt dışına aktarım hükümleri uygulanacaktır.

Örnek 5: Türkiye'deki veri işleyenin verileri üçüncü ülkedeki veri sorumlusuna geri göndermesi:

Türkiye'de yerleşik olmayan veri sorumlusu bir şirketin, çalışan ve müşterilerinin kişisel verilerini Türkiye'de işlenmesi için kendi adına Türkiye'deki veri işleyen şirkete iletmesi sonucu Türkiye'de yerleşik olması nedeniyle veri işleyenin yükümlülükleri Kanun kapsamında olmaktadır. Türkiye'de yerleşik olmayan veri sorumlusunun üçüncü bir ülkede veri sorumlusu olması nedeniyle verilerin bu şirkete iletilmesi kişisel veri aktarımı teşkil edecek olup Kanun kapsamında yurt dışına aktarım hükümleri uygulanacaktır.

Örnek 6: Türkiye'deki veri işleyenin üçüncü ülkedeki alt veri işleyene veri iletmesi:

Türkiye'de yerleşik olan veri sorumlusu şirketin, bir Türk şirketini kendi adına veri işleyen olarak görevlendirmesi ve Türk veri işleyen şirketin işleme faaliyetlerinin bir kısmını üçüncü ülkedeki alt veri işleyen şirkete devretmesi sonucunda Türkiye'de yerleşik olan veri sorumlusu şirket ve veri işleyen Türk şirketi tarafından gerçekleştirilen kişisel veri işleme faaliyeti Türkiye'deki kuruluşu kapsamında gerçekleştiğinden Kanuna tabi olmaktadır. Üçüncü ülkedeki alt veri işleyenin gerçekleştirdiği işleme faaliyeti üçüncü ülkede olduğundan kişisel verilerin Türk veri işleyen şirket tarafından üçüncü ülkedeki alt veri işleyene iletilmesi kişisel veri aktarımı teşkil edecek olup Kanun kapsamında yurt dışına aktarım hükümleri uygulanacaktır.

Örnek 7: Türkiye'deki alt kuruluş olan veri sorumlusunun üçüncü ülkedeki ana şirketi ile (veri işleyen) kişisel veri paylaşması:

Alt kuruluşun, çalışan verilerini merkezi bir İK veri tabanında saklanması amacıyla üçüncü ülkedeki ana şirkete iletmesi sonucunda bu verileri işveren sıfatıyla ve veri sorumlusu olarak işlemekte olup, ana şirket veri işleyen sıfatını haizdir. Alt kuruluş Kanuna tabi olmaktadır ve ana şirket üçüncü ülkede bulunduğundan bu işleme faaliyeti kişisel veri aktarımı teşkil edecek olup Kanun kapsamında yurt dışına aktarım hükümleri uygulanacaktır.

3) Veri aktarılan veri sorumlusu ya da veri işleyen, Kanuna tabi olup olmadığına bakılmaksızın üçüncü bir ülkede olmalıdır.

Bu kritere göre, veri aktarılan veri sorumlusu ya da veri işleyenin coğrafi olarak üçüncü bir ülkede olması gerekmektedir.

B. Genel Olarak

7499 sayılı Kanun ile Kanunun 9 uncu maddesi genel olarak GVKT'nin ilgili hükümleri esas alınarak değiştirilmiştir ve bu maddenin sistematığı baştan düzenlenmiştir. Kanunun 9 uncu maddesi ile üç basamaklı bir yapı oluşturulmuştur. Buna göre;

I. Yeterlilik Kararının Bulunması

Kanunun 5 inci ve 6 ncı maddelerinde belirtilen şartlardan birinin varlığı halinde ilk aşamada aktarımın yapılacağı ülke, ülke içerisindeki sektörler veya uluslararası kuruluşlar hakkında yeterlilik kararının bulunup bulunmadığına bakılmalıdır.

Kanunun 9 uncu maddesinin önceki halinde de aktarım faaliyetinin gerçekleşmesinde yeterlilik kararının bulunması esas idi ancak 7499 sayılı Kanun ile yapılan değişiklikle birlikte ülke haricinde ülke içindeki sektör ya da uluslararası kuruluşlar hakkında da yeterlilik kararı verilmesi düzenlenmiştir. Gerekçe metninde örnek olarak ülkemizdeki otomotiv sektörünün yoğun ticari ilişki kurduğu bir yabancı ülkenin tamamı yerine, o ülkedeki otomotiv sektörü bakımından yeterlilik kararının verilmesinin mümkün hale geldiği ifade edilmiştir⁹.

II. Uygun Güvencelerden Birinin Bulunması

Yeterlilik kararının bulunmaması halinde, Kanunun 5 inci ve 6 ncı maddelerinde belirtilen şartlardan birinin olması kaydıyla ilgili kişinin aktarımın yapılacağı ülkede de haklarını kullanma ve etkili kanun yollarına başvurma imkânının bulunması kaydıyla, uygun güvencelerden birinin taraflarca sağlanıp sağlanmadığına bakılmalıdır.

Uygun güvenceler ise, uluslararası sözleşme niteliğinde olmayan anlaşma, bağlayıcı şirket kuralları, standart sözleşmeler ve yazılı taahhütname olarak sayılmaktadır.

⁹ TBMM, Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, <https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y2/T2/WebOnergeMetni/6e8b6477-2942-49d1-acf1-cfa13bcac252.pdf>, s.e.t.25.07.2024

III. İstisnai Aktarım Hallerinden Birinin Bulunması

Yeterlilik kararının bulunmaması ve uygun güvencelerden birinin sağlanmaması halinde, arızı olmak kaydıyla, tek veya birkaç sefer ve süreklilik taşımayacak şekilde, yurt dışına veri aktarılabilir. 7499 sayılı Kanun gerekçe metninde¹⁰ buna ilişkin örnek olarak; *“Türkiye’deki bir şirketin yurt dışında bulunan bir şirketle arızı olarak gerçekleştirmeyi düşündüğü ticari faaliyet bakımından muhatap şirketle irtibat halinde olacak çalışanlarına ilişkin bilgileri paylaşması”* verilmiştir.

İstisnai haller ise, “açık rıza”, “ilgili kişi ile veri sorumlusu arasındaki bir sözleşmenin ifası veya ilgili kişinin talebi üzerine alınan sözleşme öncesi tedbirlerin uygulanması için zorunlu olması”, “ilgili kişi yararına veri sorumlusu ve diğer bir gerçek veya tüzel kişi arasında yapılacak bir sözleşmenin kurulması veya ifası için zorunlu olması”, “üstün bir kamu yararı için zorunlu olması”, “bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için kişisel verilerin aktarılmasının zorunlu olması”, “fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için kişisel verilerin aktarılmasının zorunlu olması” ve “kamuya veya meşru menfaati bulunan kişilere açık olan bir sicilden, ilgili mevzuatta sicile erişmek için gereken şartların sağlanması ve meşru menfaati olan kişinin talep etmesi kaydıyla aktarım yapılması” olarak sayılmaktadır.

Öte yandan, 7499 sayılı Kanun ile değişikliğe uğrayan Kanunun 9 uncu maddesinin yedinci fıkrasıyla “açık rıza verilmesi”, “ilgili kişi ile veri sorumlusu arasındaki bir sözleşmenin ifası veya ilgili kişinin talebi üzerine alınan sözleşme öncesi tedbirlerin uygulanması için zorunlu olması” ve “ilgili kişi yararına veri sorumlusu ve diğer bir gerçek veya tüzel kişi arasında yapılacak bir sözleşmenin kurulması veya ifası için zorunlu olması” istisnai hallerinin özel

¹⁰ TBMM, Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, <https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y2/T2/WebOnergeMetni/6e8b6477-2942-49d1-acf1-cfa13bcac252.pdf>, s.e.t.25.07.2024

statüleri nazara alınarak, kamu kurum ve kuruluşlarının kamu hukukuna tabi faaliyetlerine uygulanmayacağı hüküm altına alınmaktadır.

Kanunun 9 uncu maddesinin dokuzuncu *“Kişisel veriler, uluslararası sözleşme hükümleri saklı kalmak üzere, Türkiye’ni veya ilgili kişinin menfaatinin ciddi bir şekilde zarar göreceği durumlarda, ancak ilgili kamu kurum veya kuruluşunun görüşü alınarak Kurulun izniyle yurt dışına aktarılabilir.”* ve onuncu *“Kişisel verilerin yurt dışına aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.”* fıkra hükümleri aynen korunmuştur¹¹. Kanunun 9 uncu maddesinin değişiklik öncesindeki gerekçe metninde diğer kanun hükümlerinin saklı olmasına ilişkin 5549 sayılı Suç Gelirlerinin Aklanmasının Önlenmesi Hakkında Kanunun ilgili hükümleri örnek verilmiştir¹².

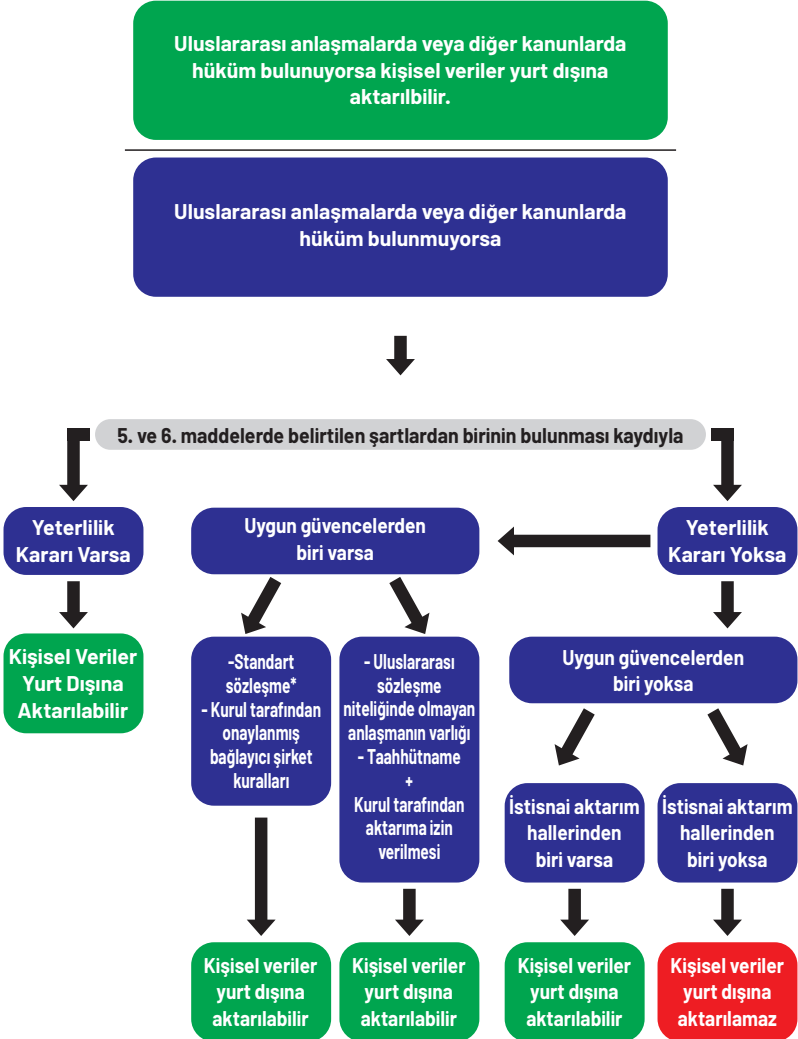
Bu kapsamda, yurt dışına aktarıma ilişkin uluslararası sözleşme veya diğer kanunlarda bir hüküm bulunmakta ise kişisel verilerin söz konusu hükümler uyarınca yurt dışına aktarılabilceğini; esasında yeterlilik kararının bulunması, uygun güvencelerin olması ya da istisnai aktarım hallerinin bulunmasından önce yurt dışına aktarım faaliyetinin ilk basamağında uluslararası sözleşme veya diğer kanunlarda bir hüküm bulunup bulunmadığına bakılması gerektiğini önemle vurgulamak gerekmektedir.

Yukarıda bahsedilen açıklamalar çerçevesinde değişikliklerle birlikte Kanunun 9 uncu maddesi hükmüne göre yurt dışına aktarıma ilişkin tablo şu şekildedir;

¹¹ TBMM, Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, <https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y2/T2/WebOnergeMetni/6e8b6477-2942-49d1-acf1-cfa13bcac252.pdf>, s.e.t.25.07.2024

¹² KÜZECİ Elif, Kişisel Verilerin Korunması, 2019, Turhan Kitabevi, Ankara, s.357

6698 SAYILI KİŞİSEL VERİLERİN KORUNMASI KANUNU
MADDE 9 - KİŞİSEL VERİLERİN YURT DIŞINA AKTARILMASI
(DEĞİŞİKLİKTEN SONRA)

*Standart sözleşme, imzalanmasından itibaren beş iş günü içinde veri sorumlusu veya veri işleyen tarafından Kuruma bildirilir.

Kanunun 9 uncu maddesindeki değişiklikle birlikte GVKT'ye uyum sağlanarak, veri işleyenlere de yurt dışına veri aktarımı yapma imkânı getirilmiştir. Ayrıca, Yönetmeliğin "Kişisel verilerin veri işleyen tarafından yurt dışına aktarılması" başlıklı 7 nci maddesi

"(1) Kişisel verilerin veri işleyen tarafından yurt dışına aktarılması hâlinde veri işleyen; veri sorumlusu tarafından belirlenmiş amaç ve kapsam çerçevesinde, veri sorumlusu adına ve onun verdiği talimatlara uygun olarak hareket eder. Veri işleyen; kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek, kişisel verilere hukuka aykırı olarak erişilmesini önlemek ve kişisel verilerin muhafazasını sağlamak amacıyla kişisel verinin niteliğine göre uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri alır.

(2) Kişisel verilerin veri işleyen tarafından yurt dışına aktarılması, Kanunda ve bu Yönetmelikte öngörülen usul ve esaslara uyulması ile güvencelerin sağlanması hususunda veri sorumlusunun sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Veri sorumlusu, birinci fıkrada belirtilen teknik ve idari tedbirlerin veri işleyen tarafından alınmasını sağlamakla yükümlüdür.

(3) Veri işleyenin, 14 üncü maddenin beşinci fıkrası uyarınca standart sözleşmeyi bildirmekle yükümlü olması hâlinde veri işleyen veri sorumlusunun talimatına gerek duymaksızın bildirim yükümlülüğünü yerine getirir."

hükmü ile yurt dışına veri aktarımında veri işleyene veri güvenliğinin sağlanması ve standart sözleşmelerde bildirim yükümlülüğü getirilmiştir.

Diğer taraftan, Kanunun 9 uncu maddesinin sekizinci fıkrası “Veri sorumlusu ve veri işleyenler tarafından, yurt dışına aktarılan kişisel verilerin sonraki aktarımları ve uluslararası kuruluşlara aktarımlar bakımından da bu Kanunda yer alan güvenceler sağlanır ve bu madde hükümleri uygulanır.” hükmü uyarınca veri sorumlusu ve veri işleyenler tarafından gerçekleştirilen sonraki aktarımlar ve uluslararası kuruluşlara aktarımlar bakımından Kanundaki güvencelerin sağlanması ve 9 uncu madde hükümlerinin uygulanması gerektiği açıkça belirtilerek veri sorumlusu ve veri işleyenlere özel bir yükümlülük getirilmiştir.

5. BİRİNCİ KADEME: YETERLİLİK KARARINA **DAYALI AKTARIMLAR**

Kanunun “Kişisel verilerin yurt dışına aktarılması” başlıklı 9 uncu maddesinin birinci fıkrası; “Kişisel veriler, 5 inci ve 6 ncı maddelerde belirtilen şartlardan birinin varlığı ve aktarımın yapılacağı ülke, ülke içerisindeki sektörler veya uluslararası kuruluşlar hakkında yeterlilik kararı bulunması halinde, veri sorumluları ve veri işleyenler tarafından yurt dışına aktarılabilir.” hükmünü haiz olup mezkûr maddenin ikinci fıkrasında;

“Yeterlilik kararı, Kurul tarafından verilir ve Resmî Gazete’de yayımlanır. Kurul, ihtiyaç duyması halinde ilgili kurum ve kuruluşların görüşünü alır. Yeterlilik kararı, en geç dört yılda bir değerlendirilir. Kurul, değerlendirme sonucunda veya gerekli gördüğü diğer hallerde, yeterlilik kararını ileriye etkili olmak üzere değiştirebilir, askıya alabilir veya kaldırabilir.”

hükmüne yer verilmiştir.

Buna göre kişisel verilerin aktarılmak istendiği ülke, ülke içerisindeki sektör veya uluslararası kuruluş hakkında Kurul tarafından verilmiş bir yeterlilik kararının mevcut olması halinde Kanunun 5 ve 6 ncı maddelerinde düzenlenen kişisel veri işleme şartlarından birinin bulunması koşuluyla, hakkında yeterlilik kararı verilen ülke, sektör veya uluslararası kuruluşta kişisel veri aktarımı yapılabilmesi mümkündür.

A. Yeterlilik Kararı

Kurul tarafından verilen yeterlilik kararlarının amacı, aktarımın yapılacağı ülke, sektör veya uluslararası kuruluşun veri koruma seviyesinin Türkiye’deki veri koruma seviyesine eşdeğer olduğunu teyit etmektir. Yeterlilik; ilgili kişilerin hakları ile bağımsız kurumlar tarafından denetlenen veri sorumluları ile veri

işleyenlerin yükümlülüklerinin yerindeliğiyle sağlanabilmektedir. Bununla birlikte veri koruma kurallarının ancak icra edilebilir olmaları ve pratikte uygulanmaları halinde etkili olabilmeleri mümkündür. Bu nedenle, yalnızca yabancı ülke, sektör veya uluslararası kuruluşu aktarılan kişisel verilere uygulanacak kuralların içeriğini değil, aynı zamanda bu tür kuralların etkinliğini sağlamak için yürürlükte olan sistemi de dikkate almak gerekir. Etkili uygulama mekanizmaları, veri koruma kurallarının etkinliği açısından büyük önem taşımaktadır. Buradan hareketle yeterli korumaya ilişkin değerlendirmenin uygulanabilir kuralların içeriği ile bunların etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamaya yönelik araçlar olmak üzere iki temel unsuru içermesinin gerektiği söylenebilir¹³.

B. Yeterlilik Kararı Verilirken Dikkat Edilecek Hususlar

Kanunun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca yeterlilik kararı verilirken öncelikli olarak;

- a) Kişisel verilerin aktarılacağı ülke, ülke içerisindeki sektörler veya uluslararası kuruluşlar ile Türkiye arasında kişisel veri aktarımına ilişkin karşılıklık durumu,
- b) Kişisel verilerin aktarılacağı ülkenin ilgili mevzuatı ve uygulaması ile kişisel verilerin aktarılacağı uluslararası kuruluşun tâbi olduğu kuralların,
- c) Kişisel verilerin aktarılacağı ülkede veya uluslararası kuruluşun tâbi olduğu bağımsız ve etkin bir veri koruma kurumunun varlığı ile idari ve adli başvuru yollarının bulunmasının,
- ç) Kişisel verilerin aktarılacağı ülkenin veya uluslararası kuruluşun, kişisel verilerin korunmasıyla ilgili uluslararası sözleşmelere taraf veya uluslararası kuruluşlara üye olma durumunun,

¹³ Article 29 Working Party, "Adequacy Referential", s.2.

- d) Kişisel verilerin aktarılacağı ülkenin veya uluslararası kuruluşun, Türkiye'nin üye olduğu küresel veya bölgesel kuruluşlara üye olma durumunun,
- e) Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin

göz önünde bulundurulması gerekmektedir.

Diğer taraftan Kurulun "Yeterli korumanın bulunduğu ülkelerin tayininde kullanılmak üzere oluşturulan form" hakkındaki 02/05/2019 tarihli ve 2019/125 sayılı Kararında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca yeterli korumanın bulunduğu ülkelerin Kurulca belirlenmesinde kullanılacak kriterlere yer verilmiştir. Bu çerçevede Kurul yeterlilik kararını verirken;

- Kişisel verilerin aktarılacağı ülke ile Türkiye arasında veri aktarımına ilişkin karşılıklılık durumunu,
- İlgili ülkenin kişisel verilerin işlenmesine ilişkin mevzuatı ve uygulanmasını,¹⁴
- İlgili ülkenin bağımsız veri koruma otoritesinin bulunup bulunmadığını,¹⁵

¹⁴ Bu kriterin değerlendirilmesinde aktarımın yapılacağı ülkede kişisel verilerin korunmasının Anayasal bir hak olup olmadığı, kişisel verilerin korunmasına ilişkin temel bir kanunun bulunup bulunmadığı, temel kanunun bulunması durumunda yürürlük tarihi, ikincil düzenlemeler ve bu düzenlemelerin ülkemiz mevzuatıyla uyumu, kişisel verilerin korunmasına ilişkin temel kavramlar, kişisel verilerin korunması ile ilgili genel ilkeler, kişisel veri işleme şartlarının 6698 sayılı Kanunda yer alan kişisel veri işleme şartları ile uyumu, özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesi konusunda özel işleme şartlarının ve ek güvenlik tedbirlerinin bulunup bulunmadığı, kişisel veri işleme faaliyetinin şeffaflık ilkesine uygun olarak gerçekleştirildiğine yönelik hukuki teminatların varlığı, kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini ve erişilmesini önlemek ile kişisel verilerin muhafazasını sağlamak amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli teknik ve idari tedbirlerin alınması zorunluluğu, veri ihlallerine karşı idari ve/veya cezai yaptırımların uygulanma durumu ile veri ihlallerinin önüne geçilmesini sağlayacak diğer mekanizmalar, ilgili kişinin hakları, ilgili kişilerin veri sorumlusuna başvuru hakkı ve veri koruma otoritesine şikâyet hakkı, kişisel veriler ile ilgili hakları ihlal edilenlerin, genel hükümlere göre tazminat hakkı bulunması, referans niteliğinde uygulamaya ilişkin rehberler/yayınlar, kanunun uygulanmasına ilişkin istisnalar ve veri aktarım sistemi göz önünde bulundurulmaktadır.

¹⁵ Bu kriterin değerlendirilmesinde yalnızca veri koruma otoritesinin varlığı değil, söz konusu otoritenin yapısı, bağımsızlık durumu, görev ve yetkileri, denetim/inceleme yetkisi, kararlarına karşı başvuru yolunun bulunup bulunmadığı hususları da göz önünde bulundurulmaktadır.

- Kişisel verilerin korunması ile ilgili uluslararası antlaşmalara¹⁶ taraf olma ile uluslararası kuruluşlara üye olma durumunu,
- Ülkemizin üye olduğu küresel ve bölgesel örgütlere üye olma durumunu,
- İlgili ülke ile yürütülen ticaret hacmini ve
- Diğer hususları

göz önünde bulundurmaktadır.

Bununla birlikte Kurumun internet sitesinde yayınlanan 26.10.2020 tarihli Kamuoyu duyurusunda Kurul tarafından yeterli koruma bulunup bulunmadığına ilişkin yapılacak değerlendirmenin;

- Çeşitli ve birbirinden oldukça farklı ulusal hukuk düzenlerinin varlığı,
- Değerlendirmeye konu ülkede genel niteliğe sahip bir veri koruma düzenlemesinin bulunmaması veya yalnızca belirli alanları kapsayan düzenlemelerin bulunması ve
- Federal devletlerde eyaletler arasındaki farklılıklar

göz önünde bulundurulduğunda titizlikle yürütülmesi gereken yoğun ve uzun bir süreç sonrasında sonuçlandırılabilceği¹⁷ ifade edilmiştir. Ayrıca kişisel verilerin korunması bakımından güvenli ülke statüsünün değerlendirmeye konu ülke ile karşılıklı olarak tanınmasının, ülkemizde faaliyet gösteren veri sorumlusu

¹⁶ 108 No'lu Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi, 181 No'lu Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesine Ek Denetleyici Makamlar ve Sınıraşan Veri Akışına İlişkin Protokol, Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardım Avrupa Sözleşmesine Ek 2'nci Protokol (CETS 182), Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, International Conference of Data Protection and Privacy Commissioners (ICDPPC), Global Privacy Enforcement Network (GPEEN).

¹⁷ Madde 29 Çalışma Grubu, Working Document Transfers of personal data to third countries : Applying Articles 25 and 26 of the EU data protection directive, s. 26.

ve veri işleyenlerin kişisel verilerin güvenli, maliyetsiz ve hızlı bir biçimde aktarım olanağından aynı şekilde yararlanabilmeleri, ekonomik kazanç sağlayabilmeleri ve bu anlamda tek taraflı bir tanımın yaratacağı asimetri nedeniyle dezavantajlı konumda bulunmamaları için de büyük bir önem arz ettiği vurgulanmıştır. Kanunun 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (e) bendinde Kurulun veri aktarımına izin verip vermeyeceğine ilişkin yapacağı değerlendirmede “Türkiye’nin taraf olduğu uluslararası sözleşmelerin” öncelikli olarak göz önünde bulundurulacağı hükme bağlanmıştır. Bu çerçevede 26.10.2020 tarihli Kamuoyu duyurusunda kişisel verilerin aktarılacağı ülkenin 108 sayılı Sözleşmeye taraf olmasının Kurulun değerlendirmesine esas teşkil edecek unsurlardan biri olduğu belirtilmiştir. Aynı şekilde 108 sayılı Sözleşmeye taraf olma durumu, yeterli korumanın bulunduğu ülkelerin Kurulca belirlenmesinde kullanılmak üzere Kurulun 02/05/2019 tarihli ve 2019/125 Kararında kabul edilen kriterler arasında da yer almaktadır.

C. Yeterlilik Kararının Gözden Geçirilmesi

Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, yeterlilik kararı en geç 4 yılda bir değerlendirilir. Madde hükmünden anlaşıldığı üzere yeterlilik kararına ilişkin değerlendirme en geç kararın verilmesini takip eden 4 yılın sonunda yapılacak olup mevcut koşulların gerektirmesi halinde daha kısa bir süre içinde değerlendirme yapılması da mümkündür. Ayrıca, yeterlilik kararının veriliği ülke, sektör veya uluslararası kuruluşun tabi olduğu yasal çerçeveye ilişkin değişiklikler veya bu kapsamda elde edilen bilgiler yeterlilik kararının planlanandan önce gözden geçirilmesini gerekli kılabilir. Bu nedenle Kurulun bu kapsamda ortaya çıkan gelişmelere ilişkin makul süreler içinde bilgilendirilmesi önem taşımaktadır.¹⁸ Nitekim Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası uyarınca Kurul, değerlendirme sonucunda veya gerekli gördüğü diğer hallerde, yeterlilik kararını ileriye etkili olmak üzere değiştirme, askıya alma veya kaldırma yetkisine sahiptir.

¹⁸ Madde 29 Çalışma Grubu, “Adequacy Referential”, s.3.

Bu noktada belirtmek gerekir ki 26.10.2020 tarihli Kamuoyu duyurusunda da “yaşayan” birer doküman olarak nitelendirilebilecek yeterlilik kararlarının, periyodik gözden geçirmelere tabi tutulacağı ve değişen koşullara göre söz konusu yeterlilik kararlarının değiştirilebileceği, askıya alınabileceği veya kaldırılabilceği belirtilmiştir. Belirtmek gerekir ki güvenli ülke statüsü tayini, ilgili ülke ile yakın iş birliği ve diyalog mekanizmalarının kurulmasını içeren, kapsamlı ve çok boyutlu değerlendirmelerin yapılması ile sağlanan koruma düzeyinin sürekliliğinin takip edilmesini gerektiren dinamik bir süreçtir¹⁹.

---

¹⁹ Avrupa Komisyonu, Communication From The Commission To The European Parliament And The Council Exchanging and Protecting Personal Data in a Globalised World, s. 8-9.

6. İKİNCİ KADEME: UYGUN GÜVENCELERE DAYALI AKTARIMLAR

A. Uluslararası Sözleşme Niteliğinde Olmayan Anlaşmayla Uygun Güvencenin Sağlanması

Uygun güvencelere dayalı olarak kişisel verilerin yurt dışına aktarılabilmesi hallerden biri, Kanunun 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında düzenlenen ön koşulların sağlanması ve yurt dışındaki kamu kurum ve kuruluşları veya uluslararası kuruluşlar ile Türkiye'deki kamu kurum ve kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları arasında yapılan uluslararası sözleşme niteliğinde olmayan anlaşmanın varlığı ve Kurul tarafından aktarıma izin verilmesidir.

Bu maddeye ilişkin değişiklik teklifinin gerekçesinde; "... Ülkemizdeki bir kamu kurumunun yabancı ülkedeki ilgili kamu kurumuyla belli alanda yapacağı iş birliği protokolü çerçevesinde, Kurulun izin vermesi şartıyla, karşılıklı yapılacak faaliyetlerin gerektirdiği kişisel verilerin yurt dışındaki kamu kurumuna aktarılması mümkün olacaktır." ifadesine yer verilmektedir. Bu çerçevede anılan düzenleme, iş birliği amaçları doğrultusunda kamu kurumları arasında gerçekleşen uluslararası veri aktarımlarını kapsamakta olup kişisel verilerin bir kamu kurumundan özel bir kuruma veya özel bir kurumdan bir kamu kurumuna aktarımını içermemektedir.

Uluslararası sözleşme niteliğinde olmayan anlaşmalarda taraflar, veri aktarımı için yeterli veri koruma güvencelerini uygulamaya koymayı taahhüt etmekle yükümlüdür. Yapılacak olan düzenlemelerde, kişisel verilerin Kanun kapsamındaki eş değer bir koruma düzeyinden yararlanması amacıyla bireysel hakların, başvuru yollarının ve denetimin etkin bir şekilde işletilmesi için adımlar atılmalıdır²⁰. Bu kapsamda veri aktaran ve alıcı kurumlar arası diyalog ve iş birliği mekanizması geliştirilmesi önem arz etmektedir.

²⁰ EDPB, "Guidelines 2/2020 on articles 46(2)(a) and 46(3)(b) of Regulation 2016/679 for transfers of personal data between EEA and non-EEA public authorities and bodies", s. 18.

Uluslararası sözleşme niteliğinde olmayan anlaşmalara dayalı aktarıma ilişkin usul ve esaslar Yönetmelik'in 11 inci maddesinde düzenlenmektedir. Anılan maddenin birinci fıkrası uyarınca, uluslararası sözleşme niteliğinde olmayan anlaşmada yer verilecek kişisel verilerin korunmasına yönelik hükümler vasıtasıyla, Türkiye'deki kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve yabancı ülkedeki kamu kurum ve kuruluşları veya uluslararası kuruluşlar arasında yapılacak kişisel veri aktarımları bakımından uygun güvence sağlanabilmektedir.

Uluslararası sözleşme niteliğinde olmayan anlaşmalar kapsamında kişisel verilerin yurt dışına aktarılabilmesi için Kurul onayının alınması gerekmektedir. Yönetmelik'in bahse konu maddesi uyarınca, uluslararası sözleşme niteliğinde olmayan anlaşma, kişisel veri aktarımının tarafları arasında akdedilecek olup anlaşmanın müzakere sürecinde Kurulun görüşüne başvurulması gerekmektedir. Bu süreçte, anlaşmanın kişisel verilerin korunmasına yönelik hükümlerinin detaylandırılması ve Kurul tarafından belirlenen standartlara uygunluk sağlanması önem taşımaktadır. Bu çerçevede Yönetmelik'in 11 inci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, anlaşmada yer verilecek kişisel verilerin korunmasına yönelik hükümlerin özellikle şu hususları içermesi gerekmektedir:

- a) *Kişisel veri aktarımının amacı, kapsamı, niteliği ve hukuki sebebi.*
- b) *Kanun ve ilgili mevzuata uygun olarak temel kavramlara ilişkin tanımlar.*
- c) *Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen genel ilkelere uyum sağlanacağına yönelik taahhüt.*
- ç) *İlgili kişilerin anlaşma ve anlaşma kapsamında yapılacak kişisel veri aktarımı hakkında aydınlatılmasına ilişkin usul ve esaslar.*
- d) *Kişisel verileri aktarılan ilgili kişilerin Kanunun 11 inci*

maddesinde belirtilen haklarının kullanılmasına yönelik taahhüt ve bu hakların kullanımı amacıyla yapılacak başvuruya ilişkin usul ve esaslar.

- e) *Uygun veri güvenliği düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirlerin alınacağına yönelik taahhüt.*
- f) *Özel nitelikli kişisel verilerin aktarılması hâlinde Kurul tarafından belirlenen yeterli önlemlerin alınacağına yönelik taahhüt.*
- g) *Kişisel verilerin sonraki aktarımına yönelik kısıtlamalar.*
- ğ) *Anlaşmada yer verilecek kişisel verilerin korunmasına yönelik hükümlerin ihlali hâlinde ilgili kişinin başvurabileceği hak arama yöntemleri.*
- h) *Anlaşmada yer verilecek kişisel verilerin korunmasına yönelik hükümlerin uygulanmasına ilişkin denetim mekanizması.*
- ı) *Veri alıcısının, anlaşmada yer verilecek kişisel verilerin korunmasına yönelik hükümlere uygunluk sağlayamaması hâlinde veri aktaranın veri aktarımını askıya alma ve anlaşmayı feshetme hakkına sahip olacağına yönelik düzenleme.*
- i) *Veri alıcısının anlaşmanın feshedilmesi veya yürürlük süresinin sona ermesi hâlinde, veri aktaranın tercihine bağlı olarak, aktarıma konu kişisel verileri yedekleri ile birlikte veri aktarana geri göndereceğine ya da kişisel verileri tamamen yok edeceğine yönelik taahhüt.”*

Uluslararası sözleşme niteliğinde olmayan anlaşmalar; iş birliği protokolü, mutabakat zaptı veya idari anlaşma şeklinde olabilmektedir²¹. Örneğin; Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu ile Avrupa Komisyonu arasında akdedilen idari anlaşma²², bu tür bir düzenlemenin somut bir örneğidir. Bu nitelikteki bir anlaşmaya

²¹ EDPB, a.g.e., s. 17.

²² <https://titck.gov.tr/Dosyalar/VeriKoruma/tr/IdariAnlasma.pdf>, Erişim Tarihi: 29.07.2024.

dayanılarak ülkemizden kişisel verilerin yurt dışına aktarılacağı durumlar için veri aktaran tarafından Kurul'a izin başvurusunda bulunulması ve yapılacak başvuru kapsamında anlaşma metninin nihai hali ve Kurul tarafından yapılacak değerlendirme için gerekli bilgi ve belgelerin Kurul'a sunulması gerekmekte olup Kurulun izin vermesinden sonra veri aktarımına başlanabilir.

B. Bağlayıcı Şirket Kurallarıyla Uygun Güvencenin Sağlanması

AB'de kişisel verilerin korunmasına ilişkin 1990'lı yıllarda başlayan çalışmaların sonucunda 1995 yılında kabul edilen 95/46/EC sayılı Direktifte kişisel verilerin bağlayıcı şirket kurallarına dayanılarak yurt dışına aktarılabilmesine ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır. 95/46/EC sayılı Direktifi ilga eden GVKT ile getirilen en büyük yeniliklerden biri bağlayıcı şirket kurallarının kişisel verilerin yurt dışına aktarılması bakımından uygun güvence olarak kabul edilmesidir. 2003 yılında AB veri koruma otoriteleri, çok uluslu şirketlerin ve şirket gruplarının AB veri koruma düzenlemelerine uygun olarak kişisel verilerin yurt dışına aktarılabilmesine olanak sağlamak amacıyla 'bağlayıcı şirket kuralları' kavramını geliştirmiştir. Bağlayıcı şirket kurallarının kabul edilmesinin nedeni grup içi küresel gizlilik politikalarının AB veri koruma düzenlemelerine uyum sağlanmasında giderek daha önemli bir rol oynamasıdır²³.

95/46/EC sayılı Direktifte açıkça yer almasa da 2002 yılından itibaren bazı AB veri koruma otoriteleri tarafından bağlayıcı şirket kuralları onaylanarak bu uygun güvenceye dayalı aktarımlara izin verilmeye başlanmıştır²⁴. 95/46/EC sayılı Direktifin 29 uncu

²³ Eduardo Ustaran, "International Data Transfers", Data Protection A Practical Guide to UK and EU Law, haz. Peter Carey, United Kingdom: Oxford University Press, Fifth Edition, 2018, s.117; 95/46/EC sayılı Direktifin amaçları doğrultusunda yeterli güvenceler oluşturmak için Bağlayıcı Şirket Kuralları kullanma fikri ilk olarak Madde 29 Çalışma Grubu tarafından WP74 sayılı Çalışma Belgesinde geliştirilmiştir. Bkz. Working Document: Transfers of personal data to third countries: Applying Article 26 (2) of the EU Data Protection Directive to Binding Corporate Rules for International Data Transfers, 3 Haziran 2003, Erişim Tarihi 26 Temmuz 2024, https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2003/wp74_en.pdf.

²⁴ Christopher Kuner, "Article 47 Binding Corporate Rules", Christopher Kuner, Lee A. Bygrave, Christopher Docksey (editörler), The EU General Data Protection Regulation (GDPR) A Commentary, United Kingdom: Oxford University Press, First Edition, 2020, s.815.

maddesi uyarınca kurulan Article 29 - Data Protection Working Party (**Madde 29 Çalışma Grubu**) yıllar boyunca bağlayıcı şirket kurallarına ilişkin bir dizi belge yayınlamış olup bu belgeler, bağlayıcı şirket kuralları ve bunlara yönelik onay süreci için temel gerekliliklerin özünü oluşturmuştur. Sürecin devamında Madde 29 Çalışma Grubu, onay sürecinin hızlandırılması ve prosedürlerin uyumlaştırılması için AB veri koruma otoriteleri arasında bir karşılıklı tanıma prosedürü geliştirmiştir. AB veri koruma otoritelerinin hepsi olmasa da çoğu bu prosedürleri uygulayan ve "karşılıklı tanıma" olarak adlandırılan grubun üyesidir. GVKT kapsamında karşılıklı tanıma sistemine artık ihtiyaç duyulmamakla birlikte veri koruma otoriteleri, bağlayıcı şirket kurallarının onaylanması konusunda gayriresmî olarak koordinasyon sağlamaya devam etmektedir²⁵.

Bağlayıcı şirket kuralları, GVKT'nin 4 üncü maddesinin yirminci fıkrasında, *"bir üye devletin topraklarında yerleşik bir veri sorumlusu veya veri işleyen tarafından bir teşebbüs grubu veya ortak bir ekonomik faaliyette bulunan bir teşebbüsler grubu içerisinde bir veya daha fazla üçüncü ülkedeki bir veri sorumlusu veya veri işleyene yapılan aktarımlar veya bir dizi kişisel veri aktarımı için uyulması gerekli kişisel veri koruma politikaları"* olarak tanımlanmıştır.

Bağlayıcı şirket kurallarına ilişkin usul ve esaslar ise GVKT'nin *"Kişisel verilerin üçüncü ülkelere veya uluslararası kuruluşlara aktarılması"* başlıklı beşinci bölümünün 47 nci maddesinde düzenlenmiştir. GVKT'nin 110 uncu resitaline göre bir teşebbüsler grubu veya ortak bir ekonomik faaliyette bulunan teşebbüsler grubu, AB'den aynı teşebbüsler grubu veya ortak bir ekonomik faaliyette bulunan teşebbüsler grubu içerisindeki kuruluşlara yaptığı uluslararası aktarımlar için, söz konusu şirket kurallarının kişisel verilerin aktarılması veya aktarım kategorileri için uygun güvencelerin sağlanmasına yönelik tüm temel ilkeleri ve uygulanabilir hakları içermesi koşuluyla, onaylanmış bağlayıcı şirket kurallarını kullanabilecektir.

²⁵ Christopher Kuner, "Article 47 Binding Corporate Rules", s.816.

GVKT'nin 47 nci maddesinde düzenlenen bağlayıcı şirket kurallarında bulunması gereken asgari hususlar büyük ölçüde konuya ilişkin Madde 29 Çalışma Grubunun belgelerinden alınmış olmakla birlikte GVKT'nin 47 nci maddesi daha az ayrıntılıdır. GVKT'nin 47 nci maddesinde 'veri sorumluları için bağlayıcı şirket kuralları' (**VS BŞK**) ile 'veri işleyenler bağlayıcı şirket kuralları'nda (**Vİ BŞK**) bulunması gereken asgari hususlara ilişkin bir ayırım yapılmamış olması nedeniyle her bir bağlayıcı şirket kuralı için daha ayrıntılı kriterler belirtme yetki ve görevi Madde 29 Çalışma Grubunun halefi Avrupa Veri Koruma Kurulu'na (**EDPB**) bırakılmıştır²⁶.

Madde 29 Çalışma Grubu tarafından 11.04.2018 tarihli ve WP264 sayılı 'Veri Sorumluları için Bağlayıcı Şirket Kuralları' yayımlanmış olup söz konusu belge EDPB tarafından 25.05.2018 tarihinde kabul edilmiş olmakla birlikte Veri Sorumluları için Bağlayıcı Şirket Kuralları'na ilişkin EDPB'nin nihai tavsiye kararı 20.06.2023 tarihinde yayımlanmıştır²⁷. Diğer taraftan Madde 29 Çalışma Grubu'nun 11.04.2018 tarihinde yayımladığı WP265 sayılı 'Veri İşleyenler için Bağlayıcı Şirket Kuralları' hala yürürlüktedir.

EDPB'nin kılavuzunda yapılan son güncellemeler yalnızca VS BŞK için geçerli olmakla birlikte, Vİ BŞK için WP265 kapsamındaki tavsiyeler hala geçerli olup söz konusu belgeler kullanılmaya devam edilmektedir. EDPB tarafından Vİ BŞK'ya ilişkin olarak yeni tavsiye ve önerilerin yer aldığı yeni bir dokümantasyon seti geliştirilmesi planlandığı bilinmekle birlikte taslağın yayınlanması için belirlenen süreç belirsizdir²⁸. Vİ BŞK bakımından yapılacak güncellemelerin, veri işleyenler tarafından uluslararası veri aktarımları için devam eden uyumluluğu ve veri koruma önlemlerini sağlamak amacıyla yeni yasal ve düzenleyici gereksinimlerin ele alınması beklenmektedir.

²⁶ Christopher Kuner, "Article 47 Binding Corporate Rules", s.816.

²⁷ Bkz. "Recommendations 1/2022 on the Application for Approval and on the elements and principles to be found in Controller Binding Corporate Rules (Art. 47 GDPR)", European Data Protection Board, Erişim 26 Temmuz 2024. https://www.edpb.europa.eu/system/files/2023-06/edpb_recommendations_20221_bcr-c_v2_en.pdf

²⁸ "Binding Corporate Rules: What's new in the updated EDPB guidance?", JDSupra, Erişim Tarihi 29 Temmuz 2024. <https://www.jdsupra.com/legalnews/binding-corporate-rules-what-s-new-in-2272973/>

Kanunun 9 uncu maddesinin 7499 sayılı Kanun ile değiştirilmeden önceki halinde, kişisel verilerin yurt dışına veri aktarılması bakımından; 'ilgili kişinin açık rızasının bulunması', Kanunun 5 inci maddenin ikinci fıkrası ile 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şartlardan birinin varlığı ve 'kişisel verinin aktarılacağı yabancı ölkede yeterli korumanın bulunması' veya 'kişisel verilerin aktarılacağı ölkede yeterli korumanın bulunmaması halinde yeterli korumanın yazılı olarak taahhüt edilmesi ve Kurul'un izninin bulunması' durumlarında gerçekleştirilebileceği hüküm altına alınmıştı.

Görüleceği üzere Kanunun 9 uncu maddesinin 7499 sayılı Kanun ile değiştirilmeden önceki halinde, kişisel verilerin yurt dışına aktarılması bakımından öngörölen uygun güvence yalnızca 'taahhütname'dir. Ancak söz konusu taahhütname, genellikle şirketler arasında gerçekleştirilecek iki taraflı veri aktarımlarını kolaylaştırmakla birlikte çok uluslu şirket toplulukları arasında yapılacak veri aktarımları bakımından uygulama pratiğini sağlamakta yetersiz kalabileceği değerlendirmesinden hareketle Kurul tarafından, söz konusu şirketler arasında gerçekleştirilecek uluslararası veri aktarımlarında kullanılmak üzere diğer bir yöntem olarak da "Bağlayıcı şirket Kuralları" kabul edilmiştir. Bu çerçevede 10.04.2020 tarihli Kamuoyu Duyurusu ile "Veri Sorumluları İçin Bağlayıcı şirket Kuralları Başvuru Formu" ile "Veri Sorumluları İçin Bağlayıcı şirket Kurallarında Bulunması Gereken Temel Hususlara İlişkin Yardımcı Doküman" Kurumun resmi internet sitesinde yayımlanmıřtır²⁹.

Bağlayıcı şirket kurallarına ilişkin dokümanların yayımlandığı tarihten 7499 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 01.06.2024 tarihine kadar Kuruma üç başvuru iletilmiş olup söz konusu başvurular, usul ve esasa ilişkin eksiklikler nedeniyle reddedilmiştir.

Kanunun 7499 sayılı Kanunla değişik 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendi uyarınca kişisel verilerin, yeterlilik kararının bulunmaması durumunda, Kanunun 5 inci ve 6

²⁹ 'Bağlayıcı şirket Kuralları Hakkında Duyuru', Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Erişim Tarihi 26 Temmuz 2024. <https://kvkk.gov.tr/Icerik/6728/YURT-DISINA-KISISEL-VERI-AKTARIMINDA-BAGLAYICI-SIRKET-KURALLARI-HAKKINDA-DUYURU> .

ncı maddelerde belirtilen şartlardan birinin varlığı, ilgili kişinin aktarımın yapılacağı ülkede de haklarını kullanma ve etkili kanun yollarına başvurma imkânının bulunması kaydıyla, uygun güvence niteliğini haiz bağlayıcı şirket kurallarının bulunması halinde veri sorumluları ve veri işleyenler tarafından yurt dışına aktarılabilir. Görüleceği üzere, Kanun değişikliğiyle birlikte bağlayıcı şirket kuralları, Kanunun 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında tahdidi olarak sayılan uygun güvencelerden biri olarak kabul edilmiştir.

Kanunun 9 uncu maddesinin 7499 sayılı Kanun ile değiştirilmeden önceki halinde kişisel verilerin yurt dışına aktarımı düzenlenmekle birlikte, kişisel verilerin 'veri işleyen' tarafından aktarımı düzenlenmemekteydi. Halihazırda ise Kanunun 9 uncu maddesinin birinci fıkrası uyarınca açıkça 'veri sorumluları' ve 'veri işleyenler' tarafından kişisel verilerin yurt dışına aktarılacağı hüküm altına alınmıştır. Buna göre veri sorumluları veya veri işleyenler Kanunun 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendi uyarınca Kurula yapacakları bağlayıcı şirket kuralları başvurusu ve başvurunun Kurul tarafından kabul edilmesi üzerine kişisel verileri yurt dışına aktarabilir. Aynı zamanda 7499 sayılı Kanun değişikliğinden önce Kurul Kararı ile uygun güvence olarak kabul edilen bağlayıcı şirket kuralları, kanun değişikliği ile birlikte açıkça uygun güvence olarak kabul edilmiştir.

Mezkûr değişikliğin yapılmasında AB kişisel verilerin korunması müktesebatına uyum sağlanması, kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör temsilcilerinin talepleri, uygulamada karşılaşılan problemler, gelişen teknolojinin getirdiği yeniliklere ve uluslararası platformlarda benimsenen yeni yaklaşımlara adaptasyon sağlanması hususları göz önünde bulundurulmuştur. Bu kapsamda bağlayıcı şirket kurallarına ilişkin dokümanların hazırlanmasında da bu hususlar dikkate alınmıştır.

Bağlayıcı şirket kuralları, ortak bir ekonomik faaliyette bulunan bir teşebbüs grubu içinde yer alan Türkiye'de yerleşik bir veri sorumlusu veya veri işleyen tarafından, aynı Grup içinde yer alan yurt dışında yerleşik bir veri sorumlusu veya veri işleyene

yapılan kişisel veri aktarım faaliyetleri bakımından Grup Üyeleri tarafından uyulması gereken kişisel veri koruma kurallarını ifade etmektedir³⁰.

Bağlayıcı şirket kurallarına ilişkin usul ve esaslar, Yönetmeliğin 12 ve 13 üncü maddelerinde düzenlenmiş olup Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında ise bağlayıcı şirket kurallarında asgari olarak bulunması gereken hususlara yer verilmektedir. Mezkûr maddenin ikinci fıkrasında ise Kurulun, birinci fıkrada belirtilenler dışında ilave hususlar belirlemeye yetkili olduğu ve bağlayıcı şirket kuralları başvurusunda kullanılacak belgelerin Kurul tarafından belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede Kanun ve Yönetmelik hükümleri dikkate alınarak hazırlanan bağlayıcı şirket kurallarına ilişkin dokümanlar, 16.05.2024 tarihli 2024/763 sayılı Kurul kararı ile Kurumun resmi internet adresinde 17.05.2024 tarihinde kamuoyu görüşüne açılmıştır.

Kamuoyundan gelen görüşlerin değerlendirilmesi üzerine Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca Kurul'un 04.06.2024 tarihli ve 2024/959 sayılı Kurul Kararı ile VS BŞK'ya atıfta bulunan gereksinimleri yansıtmak üzere, VS BŞK'da bulunacak unsurlar ve ilkelerle ilgili olarak KVKK-BŞK/2024-1 sayılı 'Veri Sorumluları için Bağlayıcı Şirket Kuralları Başvuru Formu' ve bu formun eki niteliğini haiz olan KVKK-BŞK/2024-2 sayılı 'Veri Sorumluları için Bağlayıcı Şirket Kuralları Yardımcı Kılavuzu'; VI BŞK'ya atıfta bulunan gereksinimleri yansıtmak üzere ise VI BŞK'da bulunacak unsurlar ve ilkelerle ilgili olarak KVKK-BŞK/2024-3 sayılı 'Veri İşleyenler için Bağlayıcı Şirket Kuralları Başvuru Formu' ve bu formun eki niteliğini haiz olan KVKK-BŞK/2024-4 sayılı 'Veri İşleyenler için Bağlayıcı Şirket Kuralları Yardımcı Kılavuzu' kabul edilmiş ve bu dokümanlar 10.07.2024 tarihinde Kurumun resmi internet adresinde yayımlanmıştır. Yardımcı Kılavuzlar ile;

³⁰ '04/06/2024 tarihli ve KVKK-BŞK/2024-3 sayılı Veri İşleyenler için Bağlayıcı Şirket Kuralları Başvuru Formu', Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Erişim 26 Temmuz 2024, <https://kvkk.gov.tr/Icerik/7936/Veri-Isleyenler-Icin-Baglayici-Sirket-Kurallari-Basvuru-Formu>.

- Bağlayıcı Şirket kuralları ile ilgili Kurula yapılan onay baŐvuruları için standart bir form oluŐturulması,
- Kanunun 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendinde ve Yönetmeliğin 12 ve 13 üncü maddesinde belirtilen bağlayıcı Şirket kurallarında bulunması gereken asgari unsurların içeriğinin açıklığa kavuŐturulması,
- Yardımcı Kılavuzda bulunan tablo ile BŞK'nın, Kanunun 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendine ve Yönetmeliğin 12 ve 13 üncü maddesine uygun olarak düzenlenmesi,
- Sair gereklilikler hakkında Kurula açıklamaların ve yorumların sunulmasının kolaylaŐtırılması
- BŞK'ya eklenecek hususlar ile bağlayıcı Şirket kuralları başvurusunda Kuruma hangi belgelerin sunulması gerektiği,
- BŞK'da yer alan ilkelere ilişkin açıklama ve yorumlar yapılması

amaçlanmıŐtır.

I. Bağlayıcı Şirket Kurallarında Bulunması Gereken Asgari Hususlar

Bağlayıcı Şirket kurallarında bulunması gereken asgari hususlar Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin birinci fıkrasında düzenlenmiştir. AŞağıda ise asgari hususlara yönelik genel açıklamalar içeren tabloya yer verilmiştir.

<p>a. Grubun Organizasyon Yapısı ve İrtibat Bilgileri (Yönetmelik m.13/1-a)</p>	<p>Kişisel verilerin yurt dışına aktarılması bakımından uygun güvence olarak değerlendirilebilecek bağlayıcı şirket kuralları metninde ortak ekonomik faaliyette bulunan teşebbüs grubunun her üyesinin organizasyon yapısına ve irtibat bilgilerine açıkça yer verilmesi gerekmektedir. Nitekim söz konusu bilgiler, aktarımın kapsamı hakkında bilgi vermektedir. Ayrıca bağlayıcı şirket kuralları metni ile bağlı olan Grup Üyesi çalışanları ve kişisel verileri aktarılan ilgili kişilerin, kişisel verilerin aktarıldığı Grup Üyelerini ve ülkeleri bilmesi bu suretle sağlanacaktır³¹.</p>
<p>b. Kişisel Veri Akışına İlişkin Açıklamalar (Yönetmelik m.13/1-b)</p>	<p>BŞK'nın maddi kapsamının belirlenmesi adına kişisel veri kategorileri, işleme faaliyeti ve amaçları, ilgili kişi grubu veya grupları ve aktarımın yapılacağı ülke veya ülkeler başta olmak üzere bağlayıcı şirket kuralları kapsamında gerçekleştirilecek aktarımlara ilişkin hususlarda açıklama yapılması gerekmektedir.</p>
<p>c. Bağlayıcılık Unsuru (Yönetmelik m.13/1-c)</p>	<p>BŞK, ortak bir ekonomik faaliyette bulunan teşebbüsler grubunun hem iç ilişkisinde (dahili bağlayıcılık) hem de diğer hukuki ilişkilerinde bağlayıcı şirket kurallarının hukuken bağlayıcı olduğuna yönelik taahhüt içermelidir. Bu hususa Yönetmeliğin 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendinde <i>"...Kurul tarafından bağlayıcı şirket kuralları onaylanırken özellikle aşağıdaki hususlar dikkate alınır: a) Bağlayıcı şirket kurallarının çalışanları da dâhil olmak üzere ortak ekonomik faaliyette bulunan teşebbüs grubu bünyesindeki ilgili her üye bakımından hukuken bağlayıcı ve uygulanabilir olması..."</i> şeklinde özellikle dikkat çekilmiştir. Nitekim bağlayıcı şirket kurallarının kişisel verilerin yurt dışına aktarılabilmesi bakımından uygun bir güvence olarak kabul edilmesinin temel gerekçesi 'bağlayıcılık unsuru'dur.</p>

³¹ KVKK-BŞK-2024-4 başlıklı Veri İşleyenler için Bağlayıcı Şirket Kuralları Yardımcı Kılavuzu'nun 4.1 nolu 'Vi BŞK'nın Kapsamı Hakkında Açıklama' başlıklı maddesinde Vi BŞK'da, Vi BŞK ile bağlı BŞK Üyelerinin listesine yer verilmesi gerektiği düzenlenmiştir. Yine mezkûr belgenin 1.8 nolu 'Vi BŞK'ya Kolay Erişim' başlıklı maddesinde ise Vi BŞK'nın ilgili kısımları veri işleyen grubunun internet sitesinde yayımlanması veya en azından Kılavuzun 1.3, 1.4, 1.6, 2.2, 3.1, 3.2, 4.1, 6.1, 6.2 ve 6.3 bölümlerinde yer alan bilgilerin tamamını içeren bir belgede yayımlanması gerekmektedir. Görüleceği üzere yayımlanacak olan bağlayıcı şirket kuralları metninde - her ne kadar bazı kısımların yayımlanmasına karar verilebilecek olmakla birlikte - grubun organizasyon yapısı ve irtibat bilgilerine muhakkak yer verilmesi gerekmektedir.

<p>ç. Veri Koruma Önlemleri (Yönetmelik m.13/1-ç)</p>	<p>BŞK'da, Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen genel ilkelere uyum, kişisel verilerin işlenme şartları, özel nitelikli kişisel verilerin işlenme şartları, veri güvenliğinin sağlanmasına yönelik teknik ve idari tedbirler, özel nitelikli kişisel verilerin işlenmesinde alınacak yeterli önlemler ve kişisel verilerin sonraki aktarımına yönelik kısıtlamalar gibi veri koruma önlemlerine yer verilmesi gerekmektedir.</p>
<p>d. İlgili Kişi Hakları (Yönetmelik m.13/1-d)</p>	<p>BŞK'da kişisel verileri aktarılan ilgili kişilerin Kanunun 11 inci maddesinde belirtilen hakları ile Kanunun 14 üncü maddesinde öngörülen usul ve esaslara uygun olarak Kurula şikâyetinde bulunma hakkının kullanılmasına yönelik taahhüt ve bu hakların kullanımına ilişkin usul ve esasların belirtilmesi gerekmektedir.</p> <p>Yönetmeliğin 12 nci maddesinin üçüncü fıkrasında ilgili kişi haklarına özellikle dikkat çekilerek bağlayıcı şirket kurallarında, ilgili kişi haklarının kullanılabilmesine dair taahhütte bulunulması önem arz etmektedir.</p>
<p>e. Sorumluluğun Üstlenilmesi (Yönetmelik m.13/1-e)</p>	<p>BŞK, Türkiye'de yerleşik olmayan herhangi bir üye tarafından bağlayıcı şirket kurallarının ihlali halinde Türkiye'de yerleşik bir veri sorumlusu ve/veya veri işleyeninin ihlalden sorumluluğu üstleneceğine dair taahhüt içermelidir. Bağlayıcı şirket kurallarının kişisel verilerin yurt dışına aktarılması bakımından uygun bir güvence olarak kabul edilmesi, bağlayıcı şirket kurallarının ihlali halinde sorumluluğun kime ait olacağına belirli olmasına bağlıdır.</p>

<p>f. İlgili Kişilerin BŞK'ya Kolay Erişimi (Yönetmelik m.13/1-f)</p>	<p>BŞK, Kanununun 10 uncu maddesi uyarınca aydınlatma yükümlülüğü kapsamında ilgili kişilere bilgi verilen konulara ilave olarak Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç), (d) ve (e) bentlerinde belirtilenler başta olmak üzere bağlayıcı şirket kurallarına ilişkin hususlarda ilgili kişilere ne şekilde bilgi verileceğine ilişkin açıklamalar içermelidir. Temel olarak bu unsur ilgili kişi haklarının kullanılabilmesine dair taahhüdün tamamlayıcısıdır. Nitekim ilgili kişilerin öncelikle BŞK'ya kolay bir şekilde erişebilmesi, kişisel veri işleme faaliyetine ilişkin bilgi sahibi olması ve bu çerçevede Kanun kapsamındaki haklarını kullanabilmesi gerekmektedir.</p>
<p>g. Uygun Bir Eğitim Programının Varlığı (Yönetmelik m.13/1-g-k)</p>	<p>BŞK'nın, çalışanlara kişisel verilerin korunması konusunda verilecek eğitime ilişkin açıklamalar içermesi gerekmektedir. Bilindiği üzere bağlayıcı şirket kuralları Dâhili olarak çalışanlar bakımından da bağlayıcı olup bu çerçevede çalışanların, yaptıkları işin kişisel verilerin korunması bakımından etkilerini, diğer bir ifadeyle gizlilik politikalarının faaliyetleri için geçerli olup olmadığını tespit edebilmesi ve buna göre hareket edebilmesi hususunda eğitilmeleri gerekmektedir. Ayrıca BŞK, kişisel verilere sürekli veya düzenli olarak erişimi bulunan çalışanlara yönelik uygun veri koruma eğitimlerinin verileceğine dair taahhüdü de içermesi gerekmekte olup söz konusu eğitimler, BŞK'nın etkili olarak uygulanabilmesi bakımından önem arz etmektedir.</p>

<p>ğ. Uyumun Denetlenmesi Konusunda Uygun Personel Yapılanması ve Uyumluluk Denetim Mekanizmalarının Bulunması ile İlgili Kişi Haklarının Korunması (Yönetmelik m.13/1-ğ-h)</p>	<p>Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendi uyarınca BŞK'da, ilgili kişilerin kişisel verilerin işlenmesine yönelik başvurularının sonuçlandırılması faaliyetleri de dâhil olmak üzere, Grubun bağlayıcı şirket kurallarına uyumunun takibinden sorumlu olan kişilerin veya birimlerin görevlerinin yer alması gerekmektedir. Ayrıca BŞK'nın, ilgili kişilerin haklarının korunmasına yönelik düzeltici faaliyetlerin sağlanmasına ilişkin veri koruma denetimleri ve yöntemleri başta olmak üzere bağlayıcı şirket kurallarına uyumun teşebbüs grubu içinde denetlenmesi ve doğrulanmasına yönelik mekanizmaları ve bunların sonuçlarının, Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ğ) bendinde belirtilen kişi veya birime ve ilgili teşebbüs grubu bünyesindeki hâkim şirketin yönetim kuruluna ve talebi üzerine Kurul'a sunulacağına dair taahhüdü içermesi gerekmektedir.</p>
<p>h. Değişikliklerin Kaydedilmesi ve Raporlanmasına İlişkin Mekanizmalar (Yönetmelik m.13/1-ı)</p>	<p>BŞK'da bağlayıcı şirket kurallarına ilişkin değişikliklerin raporlanması ve kaydedilmesi ile bu değişikliklerin Kurul'a bildirilmesine ilişkin mekanizmalara yer verilmesi gerekmektedir. BŞK, kişisel verilerin işlenmesine ilişkin mevcut durumu yansıtacak şekilde güncel tutulması zorunludur. Değişikliklerin kaydedilmesi ve raporlanması, ilgili kişilerin BŞK'ya erişimi bakımından önemli olmasının yanı sıra BŞK'nın uygulanabilirliğinin denetlenmesi ve değişikliklerin izlenmesi bakımından da önem arz etmektedir.</p>
<p>ı. Kurum ile İş Birliği Yapma Yükümlülüğü (Yönetmelik m.13/1-i)</p>	<p>BŞK'nın, Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin birinci fıkrasının (h) bendinde belirtilen denetim ve doğrulama faaliyetinin sonuçlarının sunulması başta olmak üzere Grup Üyeleri tarafından bağlayıcı şirket kurallarına uyumun sağlanması amacıyla Kurum ile iş birliği yükümlülüğünün bulunduğu hususunu içermesi gerekmektedir.</p>

i. BŞK'ya Uyumu Etkileyen Ulusal Düzenlemeler ve Uygulamalar (Yönetmelik m.13/1-j)	BŞK'nın, bağlayıcı şirket kuralları kapsamında aktarılabilecek kişisel verilere ilişkin olarak, Grup Üyelerinin, aktarımın yapılacağı ülkede veya ülkelerde bağlayıcı şirket kurallarının sağladığı güvencelere aykırı herhangi bir ulusal düzenleme olmadığına dair taahhüt ve söz konusu güvenceler üzerinde olumsuz bir etki yaratması muhtemel bir mevzuat değişikliği yapılması hâlinde durumu Kurula bildirmeye yönelik mekanizmaları da içermesi gerekmektedir.
--	--

Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca Kurul, yukarıdaki tabloda sayılan unsurlara ilave hususlar belirlemeye yetkilidir.

Bağlayıcı şirket kurallarında Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca bulunması gereken hususlar ve Yönetmeliğin 13 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca belirlenen ilave hususlara ilişkin detaylı açıklamalara, Kurum tarafından yayımlanan KVKK-BŞK/2024-2 sayılı Veri Sorumluları için Bağlayıcı Şirket Kuralları Yardımcı Kılavuzu ve KVKK-BŞK/2024-4 sayılı Veri İşleyenler için Bağlayıcı Şirket Kuralları Yardımcı Kılavuzunda yer verilmiştir.

II. Kurul'a Bağlayıcı Şirket Kuralları Başvurusunda Bulunulması

Kişisel verilerin bağlayıcı şirket kurallarına dayanılarak yurt dışına aktarılabilmesi amacıyla Kurula yapılacak onay başvurusunun VS BŞK veya Vİ BŞK'ya dayanılarak yapılması mümkündür. Bağlayıcı şirket kuralları, Kanunun 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendi uyarınca aktarılan kişisel veriler için Kanun tarafından sağlanan koruma düzeyine eşdeğer bir koruma düzeyi oluşturmak için gereken hak ve taahhütleri belirlemektedir.

Bu kapsamda VS BŞK, Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi uyarınca veri sorumlusu niteliğini haiz gerçek veya tüzel bir kişi tarafından, Kanunun 9 uncu maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarına göre yeterli koruma düzeyini sağladığı tespit edilmeyen ülkelerde bulunan aynı Grup içindeki diğer veri

sorumlusuna veya veri işleyene (dâhili veri sorumluları/dâhili veri işleyenler) yapılan kişisel veri aktarımları için kullanılabilir.

Vİ BŞK ise Kanun kapsamındaki Grup Üyeleri tarafından, Türkiye’de yerleşik ve Grup Üyesi olmayan bir veri sorumlusu adına veri işleyen sıfatıyla işlenen ve daha sonra Kanun uyarınca yeterli koruma düzeyi sağladığı tespit edilmeyen ülkelerdeki veri işleyen veya alt veri işleyenlere aktararak işlenen veriler için kullanılabilir. Vİ BŞK’da ortaya konulan yükümlülükler, Grup Üyesi veri işleyenin Grup Üyesi olmayan bir veri sorumlusundan aldığı talimat çerçevesinde işlediği üçüncü tarafa ait kişisel verilere ilişkin olarak uygulanacaktır.

Bağlayıcı şirket kurallarına dayanılarak kişisel verilerin yurt dışına aktarılabilmesi için Kurula onay başvurusunda bulunması gerekmektedir. Başvuruların, Kurum’a elden, posta yolu veya Kurul tarafından belirlenecek diğer yöntemler ile iletilmesi mümkündür³².

Yapılacak başvuru kapsamında BŞK metni ve Kurul tarafından yapılacak değerlendirme için gerekli diğer tüm bilgi ve belgeler ile birlikte Başvuru Formunun ve Yardımcı Kılavuzun yalnız bir kopyasının doldurulması ve Kuruma sunulması gerekmektedir. Yardımcı Kılavuz, Başvuru Formunun eki niteliğindedir.

Başvuru Formunda ve Yardımcı Kılavuzda yer alan ilgili alanlarda yanıtlar için yeterli alan bulunmaması durumunda ek sayfalara veya eklere yer verilmesi mümkündür.

Yönetmeliğin 12 nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca BŞK başvurusunda sunulan yabancı dildeki her belgenin noter onaylı çevirisinin de başvuruya eklenmesi gerekmektedir. BŞK metninin yabancı dilde de düzenlenmesi hâlinde Türkçe metin esas alınacaktır.

Yapılacak olan başvurularda, başvurmayayetkili kişinin adı soyadı, adresi, imzası gibi hususlarla birlikte imzaya yetkili olduğuna dair

³² Başvurunun posta yoluyla ‘Nasuh Akar Mahallesi 1407. Sok. No:4, 06520 Çankaya/ Ankara/TÜRKİYE’ adresine iletilebilmesi mümkündür.

tevsik edici belgelerin de başvuruya eklenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, tüzel kişiler tarafından yapılacak başvuruların, bu konuda temsil ve imzaya yetkili kişiler tarafından yapılması ile başvuruya bu hususu tevsik edici belgelerin eklenmesi; ayrıca, vekil marifetiyle yapılacak başvurularda da vekâletnamenin aslı veya onaylı örneğinin bulunması gerekmektedir.

Grubun merkezinin Türkiye’de bulunması halinde, Başvuru Formu ve Yardımcı Kılavuz bu kuruluş veya belirli koşullar altında kişisel verilerin korunmasına ilişkin sorumlulukların devredildiği Türkiye’de yerleşik başka bir kuruluş tarafından doldurulmalı ve Kuruma sunulmalıdır³³. İkinci durumda Grup, merkez kuruluş niteliğini haiz olmayan Türkiye’de yerleşik başka bir kuruluşun neden başvuru olarak belirlendiğine ilişkin ek gerekçeler sunmalıdır.

Grubun merkezinin Türkiye dışında olması halinde, Grup Türkiye’de yerleşik bir Grup kuruluşunu, kişisel verilerin korunmasına ilişkin sorumlulukların devredilmiş olduğu yetkili grup üyesi olarak atamalıdır. Bu kuruluş daha sonra Grup adına başvuruyu Kuruma sunmalıdır.

Hem VS BŞK hem de Vİ BŞK için Kuruma onay başvurusu yapılması durumunda, her bir başvuru için ayrı bir form doldurulması gerekmektedir.

Başvuruya ilişkin olarak sunulacak olan tevsik edici belgeler (Vİ BŞK’nın parçası olmayan belgeler gibi) ise yalnızca daha fazla açıklama yapılması amacıyla sunulabilir. Söz konusu ekler bakımından adlandırma “[(EK-3-1), (EK-3-1-A)]” şeklinde yapılacaktır.

Kurum tarafından başvuruya ilişkin soruların iletilebileceği temas kurulacak kişi/birim’in bildirilmesi gerekir. Pratik nedenlerle bu kişi/birimin Türkiye’de bulunması tavsiye edilmektedir.

³³ Grubun Türkiye’de yerleşik bir üyesi, Türkiye’de yerleşik olmayan ilgili herhangi bir Grup Üyesinin bağlayıcı şirket kurallarını ihlal etmesi durumunda her zaman sorumluluğu kabul etmelidir.

III. Kurul Tarafından Bağlayıcı Şirket Kuralları Başvurusunun Onaylanması

BŞK başvurusuna Kurul tarafından onay verilmesi halinde verilen bu onay, Kanunun 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendi ile Yönetmeliğin 12 ve 13 üncü maddesinde belirlenen gerekliliklerin karşılandığını ve dolayısıyla ilgili bağlayıcı şirket kuralları kapsamındaki taahhütlerin, Kanun kapsamında uygun güvenceler sağlayacağını doğrulamaktadır. Ancak söz konusu onay, her veri işleme faaliyetinin Kanundaki tüm gerekliliklerle uyumlu olup olmadığı hususunda değerlendirme yapıldığı anlamına gelmemektedir. Her veri aktaranın, her aktarım faaliyeti için, Kanunun 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrasındaki gerekliliklerin karşılandığından emin olması gerekmektedir. Bu tür ek tedbirlerin alınması ve uygulanması veri aktaranın sorumluluğundadır.

BŞK başvurusuna Kurul tarafından verilen onay, yalnızca Kanunun 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendi uyarınca yeterli bir koruma düzeyi sağladığı tespit edilmemiş ülkelere yapılan kişisel veri aktarımlarını kapsamaktadır. Grupların bağlayıcı şirket kurallarını, konumlarına (Türkiye içinde veya dışında) bakılmaksızın VS BŞK veya Vİ BŞK'ya bağlı olan tüm aktörler (veri alıcısı veya veri aktaran) tarafından küresel veri koruma politikaları olarak kullanılacak şekilde tasarlayabilmesi mümkündür.

Kanunun 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendi ile Yönetmeliğin 12 ve 13 üncü maddelerine uygun olarak yapılan bağlayıcı şirket kuralları başvurusuna ilişkin Kurulun verdiği onaylar - gerekli görüldüğü takdirde - yine Kurul tarafından tadil edilene veya iptal edilene kadar yürürlükte kalacaktır.

C. Standart Sözleşmeyle Uygun Güvencenin Sağlanması

Standart sözleşmeler, Kanunun 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (c) bendinde, Kurul tarafından verilmiş bir yeterlilik kararının bulunmadığı durumlarda kişisel verilerin yurt dışına

aktarımında, aktarıma taraf veri sorumlusu veya veri işleyenini kolaylıkla iş süreçlerine dahil edebileceği alternatif bir uygun güvence sağlama yöntemi olarak öngörülmektedir.

Teknolojinin hızla gelişmesi ile birlikte sınır ötesi veri akışının kolaylaşması, kişisel verilerin korunması hususunda endişeleri beraberinde getirmiştir. Aynı şekilde, uluslararası iş birliği ve uluslararası ticaret kişisel verilerin ülkeler arasında kişisel veri aktarımını gerekli kılmaktadır. Bu kapsamda standart sözleşmeler ile veri aktarımına ilişkin dünya çapında karmaşık ve zorunlu operasyonel süreçlerin yürütülmesi ihtiyacını karşılamak, yurt dışına verisi aktarılan ilgili kişilerin kişisel verilerinin korunması ve korumanın sonraki aktarımlarda da devam edebilmesi amaçlanmaktadır. Diğer bir deyişle, standart sözleşmeler, ilgili kişilerin kişisel verilerinin işlenmesi bağlamında temel hak ve özgürlüklerinin korunması ve dijital dönüşümün çok yoğun bir şekilde yaşandığı günümüzün gereklerine uygun olarak kişisel verilerin önemli bir parçasını teşkil ettiği verimi yüksek ve avantajlı iş süreçlerinin sürdürülebilmesi arasında dengeyi tesis edilmesini mümkün kılmaktadır.

I. Tanım ve Kapsam

Kanunda standart sözleşmenin açık bir tanımı yapılmamakla birlikte, bu sözleşmelerin Kurul tarafından ilân edileceği ve veri kategorileri, veri aktarımının amaçları, alıcı ve alıcı grupları, veri alıcısı tarafından alınacak teknik ve idari tedbirler ve özel nitelikli kişisel veriler için alınan ek önlemler gibi hususları ihtiva edeceği öngörülmüştür.

Kişisel verilerin yurt dışına aktarımına ilişkin pratik bir araç olan standart sözleşmeler, Kanun ve Yönetmelikte öngörülen yükümlülüklerin yerine getirilmesini ve aktarılan kişisel verilerin yurt dışında da ülkemiz ile eş değer düzeyde korumadan yararlanmaya devam etmesi için belirli güvenceleri sağlamaktadır. Bu güvenceler; veri koruma ilkelerine uyum, veri güvenliğine ilişkin teknik ve idari tedbirlerin alınması, ilgili kişilerin hakları, hak arama yöntemleri, özel nitelikli kişisel

verilerin korunmasına ilişkin ek önlemler ve sonraki aktarımlara yönelik usul ve esaslar gibi çeşitli hususları kapsamaktadır.

Bu çerçevede, standart sözleşmeler, kişisel verileri aktaran veri sorumlusu veya veri işleyen ile kişisel verilerin aktarıldığı veri sorumlusu veya veri işleyen arasında kişisel verilerin yurt dışına aktarımına ilişkin uygun güvencelerin sağlandığını taahhüt eden ve içeriği Kurul tarafından belirlenen model sözleşmelerdir.

II. Standart Sözleşmenin Tarafları

Standart sözleşme, kişisel verileri yurt dışına aktaran veri sorumlusu veya veri işleyen (veri aktaran) ile veri aktarandan kişisel verileri alan yurt dışındaki veri sorumlusu veya veri işleyen (veri alıcısı) arasında akdedilir. Bu itibarla standart sözleşme, Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında açıkça belirtildiği üzere kişisel veri aktarımının taraflarınca veya tarafları temsile ve imzaya yetkili kişilerce imzalanmalıdır.

III. Standart Sözleşme Metinleri

Kurulun 4/6/2024 tarihli ve 2024/959 sayılı kararı ile farklı aktarım senaryolarını içeren 4 tip standart sözleşme metni kabul edilerek Kurumun internet sitesinde ilân edilmesine karar verilmiştir.³⁴

Dijital ekonomide yaşanan gelişmeler, yeni ve daha karmaşık kişisel veri işleme süreçleri, değişen ve gelişen iş ilişkileri bağlamında veri aktaran ve veri alıcısı tarafların üstlenebileceği rol ve sorumluluklar ile Avrupa Birliği başta olmak üzere karşılaştırmalı hukuktaki düzenlemeler göz önünde bulundurularak; Kurul tarafından 4 farklı standart sözleşme metni kabul edilmiştir:

- Veri aktaran ve veri alıcısı tarafın veri sorumlusu olduğu, Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılmasında Kullanılacak

³⁴ "Standart Sözleşmeler ve Bağlayıcı Şirket Kurallarına İlişkin Dokümanlar Hakkında Kamuoyu Duyurusu", <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7938/Standart-Sozlesmeler-ve-Baglayici-Sirket-Kurallarına-Iliskin-Dokumanlar-Hakinda-Kamuoyu-Duyurusu>, 10.07.2024.

Standart Sözleşme - 1(SS-1)

- Veri aktaran tarafın veri sorumlusu ve veri alıcısı tarafın veri işleyen olduğu, Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılmasında Kullanılacak Standart Sözleşme - 2 (SS-2)
- Veri aktaran ve veri alıcısı tarafın veri işleyen olduğu, Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılmasında Kullanılacak Standart Sözleşme - 3(SS-3)
- Veri aktaran tarafın veri işleyen ve veri alıcısı tarafın veri sorumlusu olduğu, Kişisel Verilerin Yurt Dışına Aktarılmasında Kullanılacak Standart Sözleşme - 4 (SS-4)

IV. Standart Sözleşmelerin Aktarım Taraflarınca Hazırlanması ve İçeriği

Bir önceki bölümde belirtildiği üzere, Kurul tarafından kabul edilen standart sözleşme metinleri aktarım taraflarının Kanun kapsamındaki niteliği dikkate alınarak muhtemel aktarım senaryolarına göre hazırlanmıştır. Tarafların bir uygun güvence sağlama yöntemi olarak standart sözleşmeyi tercih etmeleri hâlinde yalnızca kendi durumlarına uygun olan sözleşme metnini seçmeleri gerekmektedir.

Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında standart sözleşmenin yabancı dilde de akdedilmesi hâlinde Türkçe metnin esas alınacağı öngörülmüştür. Bu kapsamda, standart sözleşmenin esasen Türkçe olarak akdedilmesi gerekmekte olup; birden çok dilde hazırlanması hâlinde ise Kurul tarafından kabul edilen Türkçe metnin dikkate alınacağı hükme bağlanmıştır. Bu kapsamda, Kuruma çift sütunlu olarak ve Türkçe ile diğer başka bir dilde düzenlenmiş standart sözleşmelerin bildirilmesi suretiyle Kanunun 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (c) bendi ile beşinci fıkrasında öngörülen gereklilikler karşılanabilecektir.

a. Standart Sözleşme Maddeleri

Aktarım taraflarının, kişisel veri aktarımı bağlamında uygun standart sözleşme tipini belirledikten sonra yalnızca seçimlik veya alternatif içerikli standart sözleşme maddeleri üzerinde değişiklik yapabilmeleri mümkündür. Standart sözleşme metinlerinin, Kurul tarafından ilân edildiği şekliyle kişisel verilerin yurt dışına aktarılması bakımından uygun güvenceleri sağlayacağı kabul edildiği dikkate alındığında, seçimlik veya alternatif içerikli maddeler dışında standart sözleşme metinleri üzerinde herhangi bir ekleme, çıkarma veya değişiklik yapılmamalıdır.

Standart sözleşme maddeleri, her bir sözleşme tipinde içeriği farklılaşmakla birlikte aynı başlıklı dört bölüm altında düzenlenmiştir. Ancak belirtilmesinde fayda görülmektedir ki, veri aktaranın, veri alıcısından aldığı kişisel verileri, Türkiye’den elde ettiği kişisel verilerle birleştirmesi durumunda; SS-4’te “Ulusal Hukuk ve Kamu Makamları Tarafından Erişim Hâlinde Yükümlülükler” başlıklı üçüncü bölüme yer verilecektir. Aksi takdirde, SS-4’te bu bölüme yer verilmeyecek ve SS-4 toplamda üç bölümden oluşacaktır.

“Genel Hükümler” başlıklı ilk bölümde,

- standart sözleşmenin amaç ve kapsamına, etkisine, niteliğine ve taraflar arasındaki diğer sözleşmeler karşısındaki durumuna,
- ilgili kişilerin üçüncü taraf yararlanıcı haklarının kapsamına ve
- sözleşmenin yorumuna

ilişkin maddeler yer almaktadır.

“Tarafların Yükümlülükleri” başlıklı ikinci bölümde,

- muhtevası sözleşme tipine göre değişen ve aktarım taraflarının standart sözleşme kapsamında aktarılan

kişisel verilerin korunmasına yönelik yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esaslar,

- kişisel verisi aktarılan ilgili kişilerin üçüncü taraf yararlanıcı olarak sahip olduğu haklar ve aktarım tarafları ile arasında bir uyuşmazlığın çıkması durumunda başvurabileceği hak arama yöntemleri,
- tarafların sözleşme kapsamında birbirine ve ilgili kişiye karşı sorumluluğu ve
- Kurulun yetkisi

düzenlenmektedir.

“Ulusal Hukuk ve Kamu Makamları Tarafından Erişim Hâlinde Yükümlülükler” başlıklı üçüncü bölümde veri alıcısının,

- aktarılacak kişisel verilere ilişkin olarak, sözleşmeye aykırı herhangi bir ulusal düzenleme veya uygulama olmadığını ve buna sebep olacak bir değişiklik hâlinde bu durumu veri aktarana bildireceğini,
- aktarılan kişisel verilere ilişkin olarak idari veya adli bir makamdan gelen talepler hususunda veya bu verilere doğrudan erişimden haberdar olması hâlinde veri aktarana bildirimde bulunacağını ve
- veri aktaranın, kendisine yapılan bu tür bildirimler neticesinde veri aktarımını askıya alma veya sözleşmeyi feshetme hakkına sahip olacağını

kabul ettiğine yönelik taahhütlere yer verilmiştir.

“Son Hükümler” başlıklı dördüncü bölümde ise,

- veri alıcısı tarafından standart sözleşmeye uyulmaması hâlinde yapılacaklar,
- sözleşmenin feshedilmesine ilişkin usul ve esaslar, sözleşmenin sona ermesi hâlinde veri alıcısına aktarılmış kişisel verilerin iadesine veya imhasına ilişkin

usul ve esaslar ve

- standart sözleşmenin tabi olduğu hukuk ile standart sözleşmeden kaynaklanan uyumsuzlukların görüleceği görevli ve yetkili mahkemeler

düzenlenmiştir.

b. Standart Sözleşmenin Ekleri

Standart sözleşmeye konu kişisel veri aktarımına ilişkin detaylar, sözleşme eklerinde yer alacaktır. Aktarım tarafları, aktarımın niteliğine uygun olarak standart sözleşmenin eklerini eksiksiz ve anlaşılabilir şekilde doldurmalıdır. Belirtmek gerekir ki, standart sözleşmenin ekleri, sözleşmenin ayrılmaz bir parçasını oluşturmaktadır.

Veri Aktaran ve Veri Alıcısının Standart Sözleşme Kapsamında Aktarılan Kişisel Verilere İlişkin Faaliyetleri

Bu bölüm altında standart sözleşmeye dayanılarak gerçekleştirilecek kişisel veri aktarımına ilişkin olarak genel açıklamalara yer verilir. Açıklama yapılırken aktarıma konu kişisel veriler üzerinde aktarım taraflarınca yürütülen faaliyetler belirtilir.

İlgili Kişi Grubu veya Grupları

Aktarılan kişisel verilerin hangi ilgili kişi grubuna veya gruplarına ilişkin olduğu kişisel veri bazında belirtilir.

Aktarılan Kişisel Veri Kategorileri ve (Varsa) Aktarılan Özel Nitelikli Kişisel Veri Kategorileri

Aktarıma konu kişisel veriler, kategori (örn: iletişim) ve türlerine (örn: e-posta adresi) göre belirtilir.

Aktarımın Hukuki Sebebi

Aktarımın, Kanunun 5 ve 6 ncı maddelerinde düzenlenen hangi

işleme şartına dayanılarak gerçekleştirileceği belirtilir.

Aktarım Sıklığı

Aktarımın bir seferliğe mahsus mu yoksa sürekli olarak mı aktarılacağı gibi açıklamalara yer verilir.

İşleme Faaliyetinin Niteliği

Aktarıma konu kişisel veriler üzerinde ne tür bir kişisel veri işleme faaliyeti gerçekleştirileceği (örn: saklama, kaydetme, yayımlama, birleştirme, kategorize etme vb.) açıklanır.

Veri Aktarımının ve Devamında Gerçekleştirilecek İşleme Faaliyetinin Amaçları

Standart sözleşmeye dayanılarak gerçekleştirilecek aktarımın ve sonrasında veri alıcısı tarafından gerçekleştirilecek kişisel veri işleme faaliyetinin amaçları (örn: banka ödemelerinin gerçekleştirilmesi, müşteri destek hizmetlerinin sağlanması, piyasa araştırması vb.) açıklanır.

Kişisel Verileri Saklama Süresi

Aktarıma konu kişisel verilerin ne kadar süreyle saklanacağı (örn: beş yıl) belirtilir. Böyle bir kesin sürenin belirtilmesinin mümkün olmaması hâlinde saklama süresinin belirlenmesinde kullanılan kriterler (örn: kişisel veri işleme sözleşmesinin yürürlükte bulunduğu süre) açıklanır. Farklı kişisel veri kategorilerinin farklı saklama sürelerine tabi olması durumunda süreler ayrıca belirtilir.

Alıcılar veya Alıcı Grupları

Veri alıcısı tarafından yapılacak sonraki aktarım kapsamında, standart sözleşmeye dayanılarak veri aktarandan alınan kişisel verilerin aktarıldığı alıcılar belirtilir. Bu bölüm standart sözleşme süresince güncel tutulmalıdır.

Veri Aktaranın Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemi (VERBİS) Bilgileri

Veri aktaran veri sorumlusunun Veri Sorumluları Siciline kayıt ve bildirimle yükümlü olması durumunda SS-1 ve SS-2'de ilgili bölüm altında VERBİS bilgilerine yer verilir. Bu kapsamda, standart sözleşme eklerinde veri aktaran veri sorumlusu tarafından sağlanan bilgilerin VERBİS kayıtlarıyla uyumlu olması gerekmektedir.

(Alt) Veri İşleyene Aktarımlarda İşleme Faaliyetinin Konusu, Niteliği ve Süresi

Veri alıcısı veri işleyen tarafından alt veri işleyenlere sonraki aktarımın yapıldığı durumlarda söz konusu aktarım ve alt veri işleyen tarafından gerçekleştirilen işleme faaliyetleri SS-2 ve SS-3'te ilgili bölüm altında açıklanır.

c. Standart Sözleşmelerin Kuruma Bildirilmesi

Önceki bölümlerde belirtildiği üzere, standart sözleşmeler vasıtasıyla kişisel verilerinin işlenmesi bağlamında bireylere ülkemizde sağlanan korumanın yurt dışında da devam etmesi amaçlanmaktadır. Veri aktaran ve veri alıcısı arasında akdedilmiş standart sözleşmeler, kişisel verilerin ülkemizden yurt dışına aktarılması bakımından Kanunda uygun güvence sağlama yollarından biri olarak belirlenmiştir. Bu anlamda, Kurul tarafından izin verilmesi veya yetkilendirme yapılması gerekmezken veri aktaran ve veri alıcısı tarafından imzalanmış aktarım tipine uygun bir standart sözleşmenin varlığı hâlinde kişisel veriler yurt dışına aktarılabilir.

Ancak standart sözleşmelerde öngörülen güvencelere tam anlamıyla işlerlik kazandırabilmek adına standart sözleşmelere dayanılarak gerçekleştirilen yurt dışına kişisel veri aktarımlarının Kurum tarafından takip edilebilmesi önem arz etmektedir. Bu sebeple, Kanunun 9 uncu maddesinin beşinci fıkrasında standart sözleşmenin aktarım taraflarınca imzalanmasından itibaren

beş iş günü içinde veri sorumlusu veya veri işleyen tarafından Kuruma bildirileceği düzenlenmiştir. Bununla birlikte, Kanunun 18 inci maddesinin birinci fıkrasının (d) bendinde söz konusu bildirim yükümlülüğünü yerine getirmeyenler hakkında idari para cezası verileceği öngörülmüştür.

i. Bildirim Yükümlüsü

Kanunda, standart sözleşmenin Kuruma kimin tarafından bildirileceğine ilişkin olarak bir belirleme yapılmamıştır. Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin beşinci fıkrasında ise bildirim yükümlülüğünün veri aktaran mı yoksa veri alıcısı tarafından mı yerine getirileceğinin standart sözleşmede aktarım taraflarınca belirlenebilmesinin mümkün olduğu belirtilmiştir. Bununla birlikte, standart sözleşmede böyle bir belirleme yapılmaması durumunda bildirim veri aktaran tarafından yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Bu noktada belirtilmesinde fayda görülmektedir ki, veri işleyen sıfatını haiz kişi, kurum ve kuruluşların da veri aktaran veya veri alıcısı olarak standart sözleşmeyi bildirmekle yükümlü olduğu durumlar olabilecektir. Böyle bir durumun varlığı hâlinde, söz konusu veri işleyenin Yönetmeliğin 7 nci maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca bildirim yükümlülüğünü veri sorumlusunun talimatına gerek duymaksızın yerine getirmesi gerekmektedir.

ii. Bildirim Usulü ve İçeriği

Standart sözleşme, her iki tarafın imzalarının tamamlanmasından itibaren beş iş günü içinde fiziki olarak (örn: elden veya posta yoluyla), kayıtlı elektronik posta (KEP) adresi üzerinden veya Kurul tarafından belirlenecek diğer alternatif yöntemler (örn: Standart Sözleşme Bildirim Modülü) vasıtasıyla Kuruma bildirilebilir. Yapılacak bildirimde;

- Aktarımın niteliğine uygun standart sözleşme metninin ilgili bölümleri doldurulmuş ve aktarım taraflarının kendisi veya aktarım taraflarını temsile ve imzaya yetkili kişilerce imzalanmış nihai hâli,

- Standart sözleşmeyi imzalayanların yetkili olduğunu gösterir belgeler ve
- Yabancı dildeki belgelerin noter onaylı çevirisi

bulunur.

Kuruma yapılacak bildirimlerde yabancı ülke makamlarınca düzenlenmiş resmî belgelere de yer verilmesi mümkündür. Bu kapsamda, yabancı ülkelerde düzenlenmiş resmî belgeler üzerindeki imzanın doğruluğunun, belgeyi imzalayan kişinin ünvanının veya gerektiğinde bu belge üzerindeki mühür veya damganın aslı ile aynı olduğunun teyidi gerekebilecektir. Normal şartlar altında, bu teyit işleminin ilgili ülkede görev yapan ülkemiz konsolosluk veya diplomasi memurları tarafından gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Ancak, ülkemizin de taraf olduğu Yabancı Resmî Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesi çerçevesinde bu Sözleşmeye taraf devletlerde düzenlenmiş resmî belgeler söz konusu tasdik işleminden bağışık tutulmuş olup; apostil şerhinin varlığı yeterli olacaktır. Dolayısıyla, ayrık bir düzenlemenin veya uluslararası anlaşmanın yokluğu hâlinde Yabancı Resmî Belgelerin Tasdiki Mecburiyetinin Kaldırılması Sözleşmesine taraf bir ülkede düzenlenmiş resmî belgeler Kuruma sunulurken apostil şerhinin bulunması gerekmektedir.

Bununla birlikte, Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin yedinci fıkrasında Kurulca ilan edilen standart sözleşme metninde değişiklik yapılması veya standart sözleşmede aktarım taraflarından biri veya her ikisinin geçerli imzasının bulunmaması hâlinde Kanunun 15 inci maddesi uyarınca Kurul tarafından inceleme yapılacağı düzenlenmektedir.

iii. Sonraki Bildirimler

Standart sözleşmenin Kuruma bildirilmesinin ardından aktarım taraflarınca yapılan açıklamalarda veya verilen bilgilerde bir değişiklik olması ya da standart sözleşmenin sona ermesi hâlinde bir önceki başlık altında belirtilen şekilde Kuruma bildirim

yapılması gerekmektedir. Böylece, Kurum standart sözleşmeye konu aktarıma ilişkin olarak en güncel bilgilere sahip olarak yurt dışına aktarılan kişisel verilerin korunmasına yönelik görevlerini etkin bir şekilde yerine getirebilecektir.

Belirtmek gerekir ki, belli başlı değişikliklerin olması hâlinde Kuruma bu değişikliklerin bildirilmesi gerektiği standart sözleşme metinlerinde ayrıca belirtilmiştir. Bu kapsamda,

- SS-1'in "Sonraki Aktarımlar" başlıklı 7.7 maddesinin (c) paragrafında sonraki aktarım yapılacak alıcı veya alıcı gruplarında değişiklik olması hâlinde,
- SS-2 ve SS-3'ün "Sonraki Aktarımlar" başlıklı 7.7 maddesinin (c) paragrafında sonraki aktarım yapılacak alıcı veya alıcı gruplarında ve "Alt Veri İşleyen" başlıklı 8 inci maddesinin (a) paragrafında alt veri işleyenlerde değişiklik olması hâlinde

ilgili standart sözleşmenin eklerinde güncelleme yapılacağı ve bu durumun Kuruma bildirileceği öngörülmüştür.

D. Taahhünameyle Uygun Güvencenin Sağlanması

Kanunun "Kişisel verilerin yurt dışına aktarılması"nı düzenleyen 9 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (ç) bendinde belirtildiği üzere; Kurul tarafından aktarımın yapılacağı ülkeye, üçüncü bir ülke içerisindeki sektöre veya uluslararası kuruluşa verilmiş bir yeterlilik kararının bulunmaması durumunda, Kanunun 5 inci ve 6 ncı maddelerinde belirtilen şartlardan birinin varlığı ve ilgili kişinin aktarımın yapılacağı ülkede de haklarını kullanma ve etkili kanun yollarına başvurma imkânının bulunması kaydıyla, yeterli korumayı sağlayacak hükümlerin yer aldığı yazılı bir taahhünamenin varlığı ve Kurul tarafından söz konusu taahhünamenin incelenmesi neticesinde aktarıma izin verilmesi durumunda yurt dışına kişisel veri aktarımı yapılabilir.

Yönetmelik'in "Taahhünameyle uygun güvencenin sağlanması" başlığını haiz 15'inci maddesinde ise tafsilatıyla taahhüname

mekanizması ve taahhütnamelerin içermesi gereken asgari unsurlar izah edilmiştir.

Buna göre, aktarım tarafları arasında akdedilecek olan yazılı taahhütnamelerin özellikle aşağıda yer verilen unsurlar yönünden hüküm ihtiva etmesi gerekmektedir:

a) Kişisel veri aktarımının amacı, kapsamı, niteliği ve hukuki sebebi.

b) Kanun ve ilgili mevzuata uygun olarak temel kavramlara ilişkin tanımlar.

c) Kanununun 4 üncü maddesinde belirtilen genel ilkelere uyum sağlanacağına yönelik taahhüt.

ç) İlgili kişilerin taahhütname ve taahhütname kapsamında yapılacak kişisel veri aktarımı hakkında aydınlatılmasına ilişkin usul ve esaslar.

d) Kişisel verileri aktarılan ilgili kişilerin Kanununun 11 inci maddesinde belirtilen haklarının kullanılmasına yönelik taahhüt ve bu hakların kullanımı amacıyla yapılacak başvuruya ilişkin usul ve esaslar.

e) Uygun veri güvenliği düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirlerin alınacağına yönelik taahhüt.

f) Özel nitelikli kişisel verilerin aktarılması hâlinde Kurul tarafından belirlenen yeterli önlemlerin alınacağına yönelik taahhüt.

g) Kişisel verilerin sonraki aktarımına yönelik kısıtlamalar.

ğ) Taahhütnamenin ihlali hâlinde ilgili kişinin başvurabileceği hak arama yöntemleri.

h) Veri alıcısının aktarıma konu kişisel verilerin işlenmesi hususunda Kurulun karar ve görüşlerine uyacağına yönelik taahhüt.

ı) Veri alıcısının taahhünameye uygunluk sağlayamamasına neden olacak ulusal düzenlemenin bulunmadığına ve buna yol açabilecek muhtemel bir mevzuat değişikliğini veri aktarana en kısa sürede bildireceğine dair taahhüt ile bu durumda veri aktaranın veri aktarımını askıya alma ve taahhünameyi feshetme hakkına sahip olacağına yönelik düzenleme.

i) Veri alıcısının taahhünameye uygunluk sağlayamaması hâlinde veri aktaranın veri aktarımını askıya alma ve taahhünameyi feshetme hakkına sahip olacağına yönelik düzenleme.

j) Veri alıcısının taahhünamenin feshedilmesi veya yürürlük süresinin sona ermesi hâlinde, veri aktaranın tercihine bağlı olarak, aktarıma konu kişisel verileri yedekleri ile birlikte veri aktarana geri göndereceğine ya da kişisel verileri tamamen yok edeceğine yönelik taahhüt.

k) Taahhünamenin Türk hukukuna tabi olduğuna ve bir uyumsuzluk hâlinde Türk mahkemelerinin görevli ve yetkili olduğuna yönelik düzenleme ile veri alıcısının Türk mahkemelerinin yargı yetkisini tanımayı kabul ettiğine yönelik taahhüt.

Taahhüname mekanizması, aktarım tarafları arasında akdedilen taahhünamenin yanı sıra Kurul'un yapacağı değerlendirme için gerekli olan diğer bilgi ve belgeler ile *veri aktaran* tarafından Kurul'a başvuruda bulunulması, Kurul'un da söz konusu aktarıma izin vermesi sonucunda işlemeye başlar. Dolayısıyla taahhüname taraflarca imzalandıktan sonra, Kurul henüz söz konusu taahhünameyi değerlendirme sürecindeyken, taraflar kendiliğinden veri aktarımına başlayamaz. Başlanırsa, bu hukuka aykırı bir veri aktarımı olacaktır.

Taahhüname, Türkçe'nin yanı sıra farklı dillerde de akdedilebilir. Fakat herhangi bir ihtilaf hâlinde, Kurul tarafından Türkçe metin esas alınır. Yine taahhüname, Türk hukukuna tâbidir ve taraflar, Türk mahkemelerinin yargı yetkisini tanımayı kabul eder.

Kurul'a yapılacak izin başvurularında; başvurmaya yetkili kişinin adı soyadı, adresi, imzası gibi hususlarla birlikte imzaya yetkili olduğuna dair tevsik edici belgelerin de eklenmesi gerekmektedir. Bu kapsamda, tüzel kişiler tarafından yapılacak başvuruların, ilgili veri sorumlusu veya veri işleyeni bu konuda temsil ve ilzama yetkili kişiler tarafından yapılması ile başvuruya bu hususu tevsik edici belgelerin eklenmesi; ayrıca, vekil marifetiyle yapılacak başvurularda da vekâletname aslı veya onaylı örneğinin bulunması gerekmektedir.

7. ÜÇÜNCÜ KADEME: İSTİSNAİ AKTARIMLAR

Kanunun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrası ve Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin ikinci fıkrası ile 16 ncı maddesinin birinci fıkrasında yer verildiği üzere veri sorumluları ve veri işleyenler, yeterlilik kararının bulunmaması ve uygun güvencelerden herhangi birinin de sağlanamaması durumunda arızı olmak kaydıyla yurtdışına kişisel veri aktarabilir. Bu tür aktarımlar istisnai aktarım olarak anılmaktadır. İstisnai aktarım, sadece Kanunun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrası ve Yönetmeliğin 16 ncı maddesinin ikinci fıkrasında sayılan hallerden birinin varlığı halinde mümkündür. Bu haller;

“a) İlgili kişinin, muhtemel riskler hakkında bilgilendirilmesi kaydıyla, aktarıma açık rıza vermesi.

b) Aktarımın, ilgili kişi ile veri sorumlusu arasındaki bir sözleşmenin ifası veya ilgili kişinin talebi üzerine alınan sözleşme öncesi tedbirlerin uygulanması için zorunlu olması.

c) Aktarımın, ilgili kişi yararına veri sorumlusu ve diğer bir gerçek veya tüzel kişi arasında yapılacak bir sözleşmenin kurulması veya ifası için zorunlu olması.

ç) Aktarımın üstün bir kamu yararı için zorunlu olması.

d) Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için kişisel verilerin aktarılmasının zorunlu olması.

e) Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için kişisel verilerin aktarılmasının zorunlu olması.

f) Kamuya veya meşru menfaati bulunan kişilere açık olan bir sicilden, ilgili mevzuatta sicile erişmek için gereken şartların sağlanması ve meşru menfaati olan kişinin talep etmesi kaydıyla aktarım yapılması.”

şeklinde, maddenin lafzından da anlaşılacağı üzere sınırlayıcı bir şekilde sayılmaktadır.

Bilindiği üzere Kurul tarafından alınmış bir yeterlilik kararı veya uygun güvencelere dayalı yurtdışına kişisel veri aktarımlarında, Kanunun 5 inci ve 6 ncı maddelerinde yer verilen kişisel veri işleme şartlarından birinin varlığı aranmaktadır. İstisnai aktarımda ise yurtdışına veri aktarımı için söz konusu kişisel veri işleme şartlarının sağlanması gerekmemektedir. İstisnai aktarım söz konusu olduğunda bu şartların varlığı aranmaksızın yurtdışına veri aktarılmaktadır.

İstisnai aktarımlar, doğası gereği yurtdışına kişisel veri aktarımı bakımından ek bir koruma sağlamamaktadır. Ancak arızı olmak kaydıyla aktarımın yapılacağı istisnai hallerde de Kanunun ilgili hükümleri geçerliliğini korumaya devam etmektedir³⁵.

Arızı hallerde yapılan aktarımlarda istisnai bir aktarımdan söz edildiğinden son derece dar bir yorum yapılmalı; öncelikle yeterlilik kararı veya uygun güvencelerden birinin mevcut olup olmadığına bakılmalı; bunların yokluğunda istisnai aktarıma son çare olarak başvurulmalıdır³⁶.

Arızı hallere dayalı kişisel veri aktarımlarında Kurulun iznine veya onayına ihtiyaç yoktur³⁷. Kanun ve Yönetmelikte herhangi bir bildirim yükümlülüğü de öngörülmemiştir. Ancak kişisel verilerin, Türkiye'nin veya ilgili kişinin menfaatinin ciddi bir şekilde zarar göreceği durumlarda, uluslararası sözleşme hükümleri saklı kalmak üzere, yalnız ilgili kamu kurum veya kuruluşunun görüşü alınarak Kurulun izniyle yurt dışına aktarılabilirliği unutulmamalıdır (KVKK m. 9/IX).

³⁵ Christopher Kuner, *GDPR Article 49: The EU General Data Protection Regulation (GDPR), A Commentary*, haz. Christopher Kuner, Lee A. Bygrave, Christopher Docksey, Oxford: Oxford University Press, 2020, s. 846.

³⁶ Eduardo Ustaran ve Hogan Lovells, *European Data Protection Law and Practice*, IAPP Publication, 2023, s. 313; Kuner, *GDPR Article 49*, s. 846.

³⁷ European Data Protection Board, *Guidelines 2/2018 on Derogations of Article 49 under Regulation 2016/679*, Adopted on 25 May 2018, s. 4, Erişim 26 Temmuz 2024, https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-22018-derogations-article-49-under-regulation_en.

A. İstisnai Aktarım

Yönetmeliğin Beşinci Bölümünde düzenlenen istisnai aktarım halleri, ancak arızı nitelik arz ettiğinde yani tek veya birkaç sefer gerçekleşen, süreklilik arz etmeyen ve olağan faaliyet akışı içinde bulunmayan durumlarda yapılabilir.

Burada istisnai aktarım, olağan faaliyet akışı dışındadır ve düzenli olmamak kaydıyla bir veya birden fazla kez, öngörülemeyen koşullar altında ve belirsiz zaman aralıklarında gerçekleşir. Veri aktaran ile veri alıcısı arasında süregelen bir ilişkinin sonucu olarak düzenli bir şekilde gerçekleşen kişisel veri aktarımları kural olarak sistematik ve sürekli tekrarlanan bir veri aktarımı olarak kabul edilir. Örneğin veri alıcısına, bir veri tabanına doğrudan erişim izni verilmesi de kural olarak düzenli ve süreklilik arz eden bir veri aktarımı olarak kabul edileceğinden bu kapsamda sayılmayacaktır. Önemle altı çizilmesi gerekir ki istisnai aktarımlar bir kereden fazla da olabilir; ancak birden fazla kez yapılan bu aktarımların istisnai sayılabilmesi için düzenli olmaması, süreklilik arz etmemesi, öngörülemeyen koşullar altında ve belirsiz zaman aralıkları içinde olağan eylem akışının dışında gerçekleşmesi gerekir³⁸.

Olağan faaliyet akışı içindeki aktarımlar istisnai aktarıma konu edilemez. Örneğin bir turizm şirketinin müşterilerinin rezervasyon bilgilerine ilişkin yapacağı aktarımlar, şirketin olağan faaliyet akışı içerisinde kabul edileceğinden istisnai aktarım değildir. Bu şekildeki bir aktarım turizm şirketi bakımından, yapılan işin niteliği gereği, tek veya birkaç sefer gerçekleşecek bir aktarım olmaması sebebiyle de istisnai kabul edilmeyecektir.

İstisnai kabul edilemeyecek durumlarda yurtdışına kişisel veri aktarımı için arızı hallere başvurulamayacak; yeterlilik kararı bulunup bulunmadığına, yeterlilik kararı yoksa uygun güvencelerden birinin sağlanıp sağlanamayacağına bakılacaktır.

³⁸ European Data Protection Board, Guidelines 2/2018 on Derogations of Article 49 under Regulation 2016/679, Adopted on 25 May 2018, s. 4, Erişim 26 Temmuz 2024, https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-22018-derogations-article-49-under-regulation_en.

B. İstisnai Aktarım Halleri

Kişisel veriler, yeterlilik kararının bulunmaması ve Kanunun 10 uncu maddesinde öngörülen uygun güvencelerin de sağlanamaması durumunda arızı olmak kaydıyla sadece istisnai aktarım hallerinden birinin varlığı halinde yurt dışına aktarılabilir.

İstisnai aktarım halleri Kanunun "Kişisel verilerin yurt dışına aktarılması" başlıklı 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasında sayılmış olup şu şekildedir:

a) İlgili kişinin, muhtemel riskler hakkında bilgilendirilmesi kaydıyla, aktarıma açık rıza vermesi.

b) Aktarımın, ilgili kişi ile veri sorumlusu arasındaki bir sözleşmenin ifası veya ilgili kişinin talebi üzerine alınan sözleşme öncesi tedbirlerin uygulanması için zorunlu olması.

c) Aktarımın, ilgili kişi yararına veri sorumlusu ve diğer bir gerçek veya tüzel kişi arasında yapılacak bir sözleşmenin kurulması veya ifası için zorunlu olması.

ç) Aktarımın üstün bir kamu yararı için zorunlu olması.

d) Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için kişisel verilerin aktarılmasının zorunlu olması.

e) Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için kişisel verilerin aktarılmasının zorunlu olması.

f) Kamuya veya meşru menfaati bulunan kişilere açık olan bir sicilden, ilgili mevzuatta sicile erişmek için gereken şartların sağlanması ve meşru menfaati olan kişinin talep etmesi kaydıyla aktarım yapılması."

Özellikle belirtilmesi gereken hususlardan birisi de şudur ki; adı geçen maddenin yedinci fıkrasında belirtildiği üzere altıncı

fıkranın (a), (b) ve (c) bentleri, kamu kurum ve kuruluşlarının kamu hukukuna tabi faaliyetlerine uygulanmayacaktır.

Aşağıda istisnai aktarım hallerine ilişkin detaylı bilgi verilecektir.

I. Açık Rıza

Veri sorumluları ve veri işleyenler, yeterlilik kararının bulunmaması ve Kanunda öngörülen uygun güvencelerden herhangi birinin sağlanamaması durumunda, arızı olmak kaydıyla ve ilgili kişinin, muhtemel riskler hakkında bilgilendirilmesi şartıyla aktarıma açık rıza vermesi halinde yurt dışına aktarılabilir.

Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrası (a) bendine göre açık rıza belirli bir konuya ilişkin, bilgilendirilmeye dayanan ve özgür iradeyle açıklanan rızayı ifade eder. Kanunun 9 uncu maddesinde bilgilendirmenin yurt dışına aktarım dolayısıyla oluşabilecek muhtemel riskleri de içermesi gerektiği ifade edilmiştir. Açık rıza istisna hali, kamu kurum ve kuruluşlarının kamu hukukuna tabi faaliyetlerine uygulanmayacaktır. Açık rıza ile ilgili daha detaylı bilgiye Kurum tarafından yayınlanan "Açık Rıza"³⁹ rehberinden ulaşılabilir.

a. Belirli Bir Konuya İlişkin Olma

Açık rıza belirli bir konuya ilişkin olmalıdır. Bu, açık rızanın belirli bir aktarım veya belirli aktarımlar için verilmiş olması gerektiği manasına gelir. Açık rıza yurt dışına aktarım gerçekleşmeden önce alınmalıdır. Şöyle ki, açık rıza belirli bir konuya ilişkin olacağından ilgili kişinin, gelecekteki bir aktarım için önceden rızasını almak bazen imkansızdır. Açık rıza istendiğinde, aktarımın gerçekleşme olasılığı ve koşulları bilinmiyorsa ilgili kişi açısından etkileri de bilinemez.

Örneğin, Türkiye'de yerleşik bir şirket müşterilerinin kişisel verilerini sipariş edilen ürünlerin teslimatını gerçekleştirmek amacıyla toplarken bu verileri yurt dışına aktarmayı düşünmez.

39 Kişisel Verileri Koruma Kurumu, *Açık Rıza Rehberi*, <https://kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/e3c6aa10-9de4-46f8-9b51-71bcf07c09b5.pdf>

Ancak, birkaç yıl sonra, aynı şirket Türkiye dışındaki bir şirket tarafından devralındığında yeni şirket, müşterilerinin kişisel verilerini yurt dışındaki başka bir şirkete aktarmak isteyebilir. Bu aktarımın açık rızaya dayanarak gerçekleştirilebilmesi için, açık rızanın bu aktarım için, aktarımın öngörüldüğü anda verilmesi gerekmektedir. Bu nedenle Türkiye merkezli şirket tarafından teslimat amacıyla veri toplama sırasında verilen açık rıza, daha sonra öngörülen kişisel verilerin yurt dışına aktarımı için yeterli değildir.

Bu nedenle veri aktaran, veri toplama faaliyeti gerçekleştikten sonra olsa bile, aktarım gerçekleşmeden önce yurt dışına aktarıma ilişkin açık rızayı aldığından emin olmalıdır. Bu gereklilik açık rızanın bilgilendirmeye dayanması ile de yakından ilgilidir.

b. Bilgilendirilmeye Dayanma

Kişinin belirli bir konuya ilişkin açık rıza gösterebilmesi için neye rıza gösterdiğini bilmesi gerekir. Dolayısıyla ilgili kişi aktarım hakkında bilgilendirilmelidir. Bilgilendirme veri aktaranın kimliği, aktarımın amacı, aktarılan kişisel verilerin türü, açık rızayı geri alma hakkının varlığı gibi konuları içerir. Bilgilendirme açık rızanın aktarım için yasal bir gerekçe olduğunu ve verilerin aktarılacağı ülke hakkında Kurul tarafından alınmış bir yeterlilik kararı olmadığını da içermelidir. Bilgilendirme aktarımdan önce yapılmalıdır. Genel olarak yapılan bilgilendirmeye ek olarak, kişisel verilerin yurt dışına aktarıldığı durumlarda ilgili kişilerin aktarım dolayısıyla oluşabilecek muhtemel riskler hakkında da bilgilendirilmesi gerekir.

c. Muhtemel Riskler Hakkında Bilgilendirilme Şartı

Muhtemel riskler hakkında bilgilendirilme şartı, kişisel verilerin yurt dışına aktarıldığı durumlarda, ilgili kişinin, kişisel verilerinin yeterli koruma sağlamayan bir ülkeye aktarılacağı ve bu ülkede verileri korumaya yönelik yeterli güvenlik önlemlerinin uygulanmadığı gerçeğinden kaynaklanan özel riskler hakkında bilgilendirilmeleri şartıdır. Bu bilgilendirme ilgili kişinin aktarımın

özel koşulları hakkında tam bilgi sahibi olarak açık rıza vermesini sağlamaya yönelik olmalıdır.

Örneğin aktarımın yapılacağı ülkede bir denetim otoritesinin bulunmayabileceği ve/veya veri işleme ilkelerinin ve/veya ilgili kişi haklarının aktarım yapılan ülkede sağlanmayabileceği gibi bilgileri içermelidir.

Kişisel veriler ilgili kişiden toplandıktan sonra bir aktarımın gerçekleştirilmek istendiği durumlarda aktarımdan önce ilgili kişi aktarım ve muhtemel riskler hakkında bilgilendirilmeli ve aktarım için açık rıza göstermelidir.

İlgili kişinin açık rızasını her zaman geri alabileceği de göz önüne alındığında açık rızaya dayanarak yurt dışına veri aktarımı için oldukça yüksek bir eşik belirlenmiştir.

d. Özgür İradeyle Açıklanma

Açık rıza bir irade beyanı olup, özgür bir şekilde açıklanmalıdır. İlgili kişinin irade beyanı ancak kişinin yaptığı davranışın ve bu davranışın sonuçlarının bilincinde olduğu hallerde geçerlilik kazanacaktır. Cebir, tehdit, hata ve hile gibi iradeyi sakatlayan hallerde kişinin özgür iradeyle karar vermesi mümkün değildir.

İlgili kişinin karar verme için gerçek bir seçeneği yoksa, açık rıza vermeye zorlanmış hissediyorsa veya rıza vermemesi durumunda olumsuz sonuçlarla karşılaşacaksa açık rızanın olmadığından söz edilebilir.

Örneğin belli bir hizmetin veya ürünün sağlanmasının açık rıza verilmesi koşuluna tabi tutulması, ilgili kişinin açık rızasını herhangi bir zarar görmeden geri çekmemesi veya reddedememesi gibi hallerde açık rıza özgür iradeyle açıklanmış kabul edilmez.

II. Aktarımın, ilgili kişi ile veri sorumlusu arasındaki bir sözleşmenin ifası veya ilgili kişinin talebi üzerine alınan sözleşme öncesi tedbirlerin uygulanması için zorunlu olması.

Kanunun 9 uncu maddesinin altıncı fıkrasında sayılan istisnai hollere dayanılarak yurt dışına kişisel veri aktarımı yapılabilmesi için aktarımın arızı olması genel bir şart olarak düzenlenmiştir. Her ne kadar aktarımın, sözleşmenin ifasına ilişkin veya sözleşme öncesi tedbirlerin uygulanmasına ilişkin istisnai bir hale dayandırılması kapsam olarak geniş gibi gözükse de “arızı olma” ve “zorunlu” olma kriterleri ile sınırlandırılmaktadır.

a. Zorunlu Olma

Örneğin bir şirket grubunun, iş organizasyonu çerçevesinde bordro ve insan kaynakları faaliyetlerini yurt dışında sürdürdüğünden bahisle yapacağı aktarımlarda aktarımın, sözleşmenin ifası amacıyla zorunlu olduğundan söz edilemeyecektir. Çünkü bu tür aktarımların iş sözleşmesinin ifası ile doğrudan ve nesnel bir bağlantısı yoktur. Böyle bir durumda Kanunda öngörülen standart sözleşmeler veya bağlayıcı şirket kuralları gibi uygun güvencelere başvurulmasının daha makul olacağı değerlendirilmektedir.

Öte yandan, seyahat acentelerinin bireysel müşterilerine ait kişisel verileri, bu müşterilerin yurt dışındaki konaklamalarını organize etmek amacıyla otellere veya diğer ticari ortaklarına aktarmaları, seyahat acentesi ile müşteriler arasında yapılan sözleşmelerin amaçları doğrultusunda zorunlu kabul edilebilir. Bu durumda, veri aktarımı ile sözleşmenin amacı arasında yakın ve önemli bir bağlantı bulunmaktadır.

Bu istisnaya dayanılarak, sözleşmenin ifası veya ilgili kişi tarafından talep edilen sözleşme öncesi tedbirlerin uygulanması için zorunlu olmayan ek verilerin aktarılmasından söz edilemez.

b. Arızı olma

Bu istisna kapsamında kişisel veriler yalnızca aktarımın arızı

olması kaydıyla yurt dışına aktarılabilir. Veri aktarımının veya veri aktarımlarının arızı olarak belirlenip belirlenmeyeceği somut olaya göre değerlendirilmelidir.

Örneğin iş sözleşmesinin ifası gereği yurt dışındaki farklı müşterileri ziyaret etmek amacıyla seyahat eden bir satış müdürünün kişisel verilerinin bu müşterilerle toplantı düzenlemek amacıyla işvereni tarafından aktarılması arızı olarak kabul edilebilir. Ayrıca, bir Türk şirketinin müşterinin ödeme talebini yerine getirmek amacıyla kişisel verileri yurt dışındaki başka bir şirkete aktarması, iki şirket arasındaki aktarımların düzenli olmaması, tek veya birkaç sefer gerçekleşmesi, süreklilik arz etmemesi ve olağan faaliyet akışı içinde bulunmaması kaydıyla arızı olarak kabul edilebilir.

Buna karşılık çok uluslu bir şirketin, yurt dışındaki bir eğitim merkezinde eğitimler düzenlemesi ve eğitim kursuna katılan çalışanlarının ad, soyad, iş unvanı gibi kişisel verilerini sistematik olarak aktarması durumunun arızı olarak kabul edilemeyeceği değerlendirilmektedir.

9 uncu maddenin yedinci fıkrası hükmü gereğince bu istisna hali, kamu kurum ve kuruluşlarının kamu hukukuna tabi faaliyetlerine uygulanmayacaktır.

III. Aktarımın, ilgili kişi yararına veri sorumlusu ve diğer bir gerçek veya tüzel kişi arasında yapılacak bir sözleşmenin kurulması veya ifası için zorunlu olması.

Bu hükmün yorumlanması altıncı fıkranın (b) bendindeki istisna haline benzer niteliktedir. Verilerin yurt dışındaki bir ülkeye veya uluslararası bir kuruluşa aktarılması, yalnızca ilgili kişi lehine veri sorumlusu ile başka bir gerçek veya tüzel kişi arasında bir sözleşmenin imzalanması veya ifası için zorunlu olarak kabul edilebilirse (c) bendindeki istisna kapsamında değerlendirilmelidir. Zorunlu olma halinin yanı sıra bu istisnaya dayanılarak yapılacak aktarımlar arızı olmalıdır.

a. Zorunlu Olma ve İlgili Kişi Lehine Sözleşmenin İmzalanması

Örneğin Türkiye merkezli bir şirketin, bordro işlemlerini yürütmek için çalışanlarının kişisel verilerini yurt dışındaki bir hizmet sağlayıcısına aktarması durumu bu istisna kapsamında zorunlu olarak değerlendirilemeyecektir. Çünkü her ne kadar aktarımın amacı çalışanların ücret yönetimi olsa bile, bu aktarım ile ilgili kişi lehine kurulan sözleşme arasında yakın ve önemli bir bağ kurulamayacağı düşünülmektedir. Böyle bir durumda Kanunda öngörülen standart sözleşmeler veya bağlayıcı şirket kuralları gibi uygun güvencelere başvurulmasının daha makul olacağı değerlendirilmektedir.

b. Arızı Olma

Bu istisna kapsamında kişisel veriler yalnızca aktarımın arızı olması kaydıyla yurt dışına aktarılabilir. Veri aktarımının veya veri aktarımlarının arızı olarak belirlenip belirlenmeyeceği somut olaya göre değerlendirilmelidir.

Yukarıda verilen örnekte, bordro işlemlerinin yürütülmesi faaliyetinin düzenli olması, tek veya birkaç seferde gerçekleşmemesi, süreklilik arz etmesi ve şirketin olağan iş akışı içinde olması faaliyetin arızı olmadığı şeklinde değerlendirilebilir.

Son olarak belirtmek gerekirse, 9uncu maddenin yedincik fıkrasında ifade edildiği üzere bu istisna hali, kamu kurum ve kuruluşlarının kamu hukukuna tabi faaliyetlerine uygulanmayacaktır.

IV. Aktarımın üstün bir kamu yararı için zorunlu olması.

Üstün bir kamu yararı mevcut ve kişisel verilerin aktarılmasının söz konusu kamu yararı için zorunluluk arz ettiği durumlar bakımından bu madde uygulanabilecektir. Bu durum bir suçun önlenmesi ve tespiti, ulusal güvenlik, kamu sağlığı, rekabet, vergi, gümrük otoriteleri ve mali denetim otoriteleri arasında gerçekleştirilen aktarımlar kapsamında geçerli olabilecektir⁴⁰.

40 European Data Protection Board, Guidelines 2/2018 on derogations of Article 49 under Regulation 2016/679; Genel Veri Koruma Tüzüğü, Recital 112 <https://gdpr-info.eu/recitals/no-112/>.

Belirli bir amaç dahilinde ve bu amacın gerçekleşmesine yönelik olarak uluslararası bir iş birliğini öngören bir uluslararası anlaşma veya ülkemizin taraf olduğu bir sözleşmenin varlığı da kamu yararının varlığının değerlendirmesinde bir gösterge olabilecektir⁴¹. Söz konusu aktarımın kamu ve özel sektör tarafından gerçekleştirilmesi hususu önem arz etmemekte olup yalnızca kamu yararının bulunması temel gerekliliktir. Kamu yararının bulunması, söz konusu arızı aktarımın büyük ölçekli ve sistematik olarak gerçekleştirilebileceği anlamına gelmemekte olup bu kapsamda istisnai durumun belirli durumlara sınırlandırılması gerekmektedir⁴². Bu çerçevede, olağan iş akışı kapsamında gerçekleştirilecek olan aktarımlar bakımından arızı aktarım şartları yerine diğer veri aktarım şartlarına başvurulması gerekmektedir.

V. Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için kişisel verilerin aktarılmasının zorunlu olması.

Kişisel verilerin ispat ve savunma hakkının kullanılması gibi durumlarda aktarımı mümkün olabilecektir. Örneğin, yurt dışında bir soruşturma bağlamında savunma hakkının kullanılabilmesini teminen yargı mercilerine kişisel veri içeren evrakların sunulması bu kapsamda değerlendirilebilecektir. Bu kapsamın gelecekte gerçekleşmesi ihtimale bağlı olan veya soyut, herhangi bir idari/adli işlemler ile bağlantı kurulamayan durumlar bakımından genişletilmesi mümkün bulunmamaktadır. Bu anlamda, veri sorumluları tarafından aktarıma konu kişisel veri ile bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunmasına yönelik olarak gerçekleştirilecek işleme faaliyeti arasında bağlantı bulunması, işlenecek olan amaçla bağlantılı, ölçülü ve sınırlı bir veri işleme faaliyeti gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Veri sorumluları ve veri işleyenlerin öncelikli olarak transfere konu kişisel veri aktarılmaksızın amacın hasıl olup olmayacağı yönünde bir

⁴¹ European Data Protection Board, Guidelines 2/2018 on derogations of Article 49 under Regulation 2016/679; Genel Veri Koruma Tüzüğü, Recital 112 <https://gdpd-info.eu/recitals/no-112/>.

⁴² European Data Protection Board, Guidelines 2/2018 on derogations of Article 49 under Regulation 2016/679; Genel Veri Koruma Tüzüğü, Recital 112 <https://gdpd-info.eu/recitals/no-112/>.

değerlendirme yapması, eğer anonimleştirilmiş veriler yeterli ise bu yola başvurusu, bu yöntem mümkün değil ise kişisel verilerin konuyla bağlantısı değerlendirilerek yalnızca gerekli olan kadar kişisel verinin aktarılması yöntemine başvurusu genel ilkelere uygunluk bakımından önem arz etmektedir⁴³.

Ayrıca, veri sorumluları ve veri işleyenlerin kişisel verilerin üçüncü bir ülkeye aktarımının kısıtlayan bir ulusal düzenleme bulunması durumunda bu hususu dikkate alması gerekmektedir⁴⁴.

VI. Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için kişisel verilerin aktarılmasının zorlu olması.

İlgili kişinin veya bir başka kişinin fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklamayacak durumda bulunması veya rızasının hukuki geçerliliğinin bulunmaması, yani rıza verme yeteneğinden yoksun olması durumunda hayat veya beden bütünlüğünün korunması için kişisel veri aktarımı zaruret teşkil ediyorsa bu durumda kişisel veri aktarımı yapılabilecektir. Bu minvalde, ilgili kişilerin kişisel veri aktarımına fiziki veya hukuki olarak rıza gösterememesi gerekmekte olup ilgili kişinin geçerli bir rızasının bulunduğu durumlar bakımından bu arızı hal uygulanamayacaktır. Örneğin, rızanın geçerli olamaması durumu hukuki bir yetersizlik (erginlik yaşı vd.) olabileceği gibi, fiziksel veya zihinsel yeterliliğin olmamasından da kaynaklanabilecektir. Ayrıca, rızanın geçerli olmaması halinin somut olarak kanıtlanabilir olması gerekmektedir⁴⁵.

Bu arızı hal tıbbi olarak acil bir durum söz konusu olduğunda ve

⁴³ European Data Protection Board, Guidelines 2/2018 on derogations of Article 49 under Regulation 2016/679; Genel Veri Koruma Tüzüğü, Recital 112 <https://gdpr-info.eu/recitals/no-112/>.

⁴⁴ European Data Protection Board, Guidelines 2/2018 on derogations of Article 49 under Regulation 2016/679; Genel Veri Koruma Tüzüğü, Recital 112 <https://gdpr-info.eu/recitals/no-112/>.

⁴⁵ European Data Protection Board, Guidelines 2/2018 on derogations of Article 49 under Regulation 2016/679; Genel Veri Koruma Tüzüğü, Recital 112 <https://gdpr-info.eu/recitals/no-112/>.

tıbbi hizmetin verilebilmesi için belirli kişisel veriler için aktarımın zorunluluk arz ettiği durumlar bakımından geçerli olabilecektir. Örneğin, yurt dışında bulunan ve sağlık durumu ile ilgili bir müdahalede bulunacak kişi ile ilgili sağlık kayıtlarının aktarılması bu kapsamda değerlendirilebilecektir. Bu anlamda, ilgili kişinin ciddi bir zarara uğramaması ile kişisel verilerin korunması hakkı arasında bir denge testi yapılarak ağır basan durumun ortaya konması gerekmektedir⁴⁶. Bu noktada belirtmek gerekir ki, ilgili kişinin veya başka bir kişinin hayati ve beden bütünlüğünün korunmasının dışında kalan genel bir araştırma için bu arızı durumun geçerli olması mümkün değildir.

VII. Kamuya veya meşru menfaati bulunan kişilere açık olan bir sicilden, ilgili mevzuatta sicile erişmek için gereken şartların sağlanması ve meşru menfaati olan kişinin talep etmesi kaydıyla aktarım yapılması.

Kişisel verilerin meşru menfaatin ortaya somut bir biçimde konulabildiği durumlarda ve meşru menfaati olan kişinin talep etmesi kaydıyla aktarılması mümkün olabilecektir. Sicil, resmi belgelerin kaydedildiği kütük, görevlilerin meslek yaşamlarındaki çalışma durumları olarak tanımlanmaktadır⁴⁷. Bu anlamda, söz konusu sicilin yazılı veya elektronik olması bakımından herhangi bir ayırım bulunmamakla beraber arızı aktarımın şartının “açık” bir sicil olduğunun belirtilmesinde fayda görülmektedir. Söz konusu sicilin, kamuya bilgi sağlamayı amaçlaması gerekmekte olup özel kuruluşların sorumluluğunda olan (örneğin, Kredi Kayıt Bürosu sicilleri) bu kapsamda değerlendirilemeyecektir⁴⁸. Ancak bu durumda da aktarımın, sicillerde yer alan kişisel verilerin veya kişisel veri kategorilerinin tamamını içermeyecek şekilde olması, yalnızca menfaati bulunan kişilerin alıcı olmaları durumunda

⁴⁶ European Data Protection Board, Guidelines 2/2018 on derogations of Article 49 under Regulation 2016/679; Genel Veri Koruma Tüzüğü, Recital 112 <https://gdpr-info.eu/recitals/no-112/>.

⁴⁷ Türk Dil Kurumu, <https://sozluk.gov.tr/>, Erişim Tarihi: 23.10.2024

⁴⁸ European Data Protection Board, Guidelines 2/2018 on derogations of Article 49 under Regulation 2016/679; Genel Veri Koruma Tüzüğü, Recital 112 <https://gdpr-info.eu/recitals/no-112/>.

ve bu kişilerin talebi üzerine gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Örneğin, yurt dışında yaşayan bir vatandaşın yaşamış olduğu ülkede bir haktan yararlanabilmek amacıyla şahsına ilişkin ülkemizdeki tapu kayıtlarına erişme talebinin bulunması halinde aktarım yapılması bu kapsamda değerlendirilebilecektir.

KAYNAKÇA

'04/06/2024 tarihli ve KVKK-BŞK/2024-3 sayılı Veri İşleyenler İçin Bağlayıcı Şirket Kuralları Başvuru Formu', Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Erişim 26 Temmuz 2024, <https://kvkk.gov.tr/Icerik/7936/Veri-Isleyenler-Icin-Baglayici-Sirket-Kurallari-Basvuru-Formu>.

'Bağlayıcı Şirket Kuralları Hakkında Duyuru', Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Erişim 26 Temmuz 2024. <https://kvkk.gov.tr/Icerik/6728/YURT-DISINA-KISISEL-VERI-AKTARIMINDA-BAGLAYICI-SIRKET-KURALLARI-HAKKINDA-DUYURU>.

"Standart Sözleşmeler ve Bağlayıcı Şirket Kurallarına İlişkin Dokümanlar Hakkında Kamuoyu Duyurusu", <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7938/Standart-Sozlesmeler-ve-Baglayici-Sirket-Kurallarina-Iliskin-Dokumanlar-Hakkinda-Kamuoyu-Duyurusu>, 10.07.2024.

108 No'lu Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi, 181' No'lu Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesine Ek Denetleyici Makamlar ve Sınıraşan Veri Akışına İlişkin Protokol, Ceza İşlerinde Karşılıklı Yardım Avrupa Sözleşmesine Ek 2'nci Protokol (CETS 182), Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, International Conference of Data Protection and Privacy Commissioners (ICDPPC), Global Privacy Enforcement Network (GPEN).

Article 29 Working Party, "Adequacy Referential".

Avrupa Komisyonu, Communication From The Commission To The European Parliament And The Council Exchanging and Protecting Personal Data in a Globalised World.

AYDIN Devrim, "Ceza Kanunlarının Yer Yönünden Uygulanması", TBB Dergisi 2011(94).

European Data Protection Board, "Recommendations 1/2022 on the Application for Approval and on the elements and principles to be found in Controller Binding Corporate Rules (Art. 47 GDPR)", Erişim 26 Temmuz 2024. https://www.edpb.europa.eu/system/files/2023-06/edpb_recommendations_20221_bcr-cv2_en.pdf

European Data Protection Board, Guidelines 05/2021 on the Interplay between the application of Article 3 and the provisions on international transfers as per Chapter V of the GDPR.

European Data Protection Board, Guidelines 2/2018 on Derogations of Article 49 under Regulation 2016/679, Adopted on 25 May 2018, s. 4, Erişim 26 Temmuz 2024, https://www.edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-22018-derogations-article-49-under-regulation_en.

European Data Protection Board, Guidelines 2/2018 on derogations of Article 49 under Regulation 2016/679; Genel Veri Koruma Tüzüğü, Recital 112 <https://gdpr-info.eu/recitals/no-112/>.

European Data Protection Board, Guidelines 3/2018 on the territorial scope of the GDPR (Article 3)

JDSupra, "Binding Corporate Rules: What's new in the updated EDPB guidance?", Erişim Tarihi 29 Temmuz 2024. <https://www.jdsupra.com/legalnews/binding-corporate-rules-what-s-new-in-2272973/>

Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Açık Rıza Rehberi, <https://kvkk.gov.tr/SharedFolderServer/CMSFiles/e3c6aa10-9de4-46f8-9b51-71bcf07c09b5.pdf>

Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Standart Sözleşmeler ve Bağlayıcı Şirket Kurallarına İlişkin Dokümanlar Hakkında Kamuoyu Duyurusu, <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7938/Standart-Sozlesmeler-ve-Baglayici-Sirket-Kurallarina-Iliskin-Dokumanlar-Hakkinda-Kamuoyu-Duyurusu>.

KUNER Christopher, "Article 47 Binding Corporate Rules", Christopher Kuner, Lee A. Bygrave, Christopher Docksey, The EU General Data Protection Regulation (GDPR) A Commentary, United Kingdom: Oxford University Press, First Edition, 2020.

KUNER Christopher, GDPR Article 49: The EU General Data Protection Regulation (GDPR), A Commentary, haz. Christopher Kuner, Lee A. Bygrave, Christopher Docksey, Oxford: Oxford University Press, 2020, s. 846.

KÜZECİ Elif, Kişisel Verilerin Korunması, 2019, Turhan Kitabevi, Ankara.

Madde 29 Çalışma Grubu, Working Document Transfers of personal data to third countries : Applying Articles 25 and 26 of the EU data protection directive.

TBMM, Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda ve 659 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi, <https://cdn.tbmm.gov.tr/KKBSPublicFile/D28/Y2/T2/WebOnergeMetni/6e8b6477-2942-49d1-acf1-cfa13bcac252.pdf>, s.e.t.25.07.2024

Türk Dil Kurumu, <https://sozluk.gov.tr/>, Erişim: 23.10.2024.

USTARAN Eduardo ve LOVELLS Hogan, European Data Protection Law and Praticce, IAPP Publication, 2023, s. 313; Kuner, GDPR Article 49, s. 846.

USTARAN Eduardo, "International Data Tranfers", Data Protection A Practical Guide to UK and EU Law, haz. Peter Carey, United Kingdom: Oxford University Press, Fifth Edition, 2018.

Working Document: Transfers of personal data to third countries: Applying Article 26 (2) of the EU Data Protection Directive to Binding Corporate Rules for International Data Transfers, 3 Haziran 2003, Erişim 26 Temmuz 2024, https://ec.europa.eu/justice/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2003/wp74_en.pdf.

EK: Kanunun 9 uncu Maddesindeki Değişikliklere İlişkin Karşılaştırma Tablosu

Mevcut Madde	Değişiklik Maddesi
<p>Kişisel verilerin yurt dışına aktarılması</p> <p>MADDE 9- (1) Kişisel veriler, ilgili kişinin açık rızası olmaksızın yurt dışına aktarılamaz.</p> <p>(2) Kişisel veriler, 5 inci maddenin ikinci fıkrası ile 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şartlardan birinin varlığı ve kişisel verinin aktarılacağı yabancı ülkede;</p> <p>a) Yeterli korumanın bulunması,</p> <p>b) Yeterli korumanın bulunmaması durumunda</p> <p>Türkiye'deki ve ilgili yabancı ülkedeki veri sorumlularının yeterli bir korumayı yazılı olarak taahhüt etmeleri ve Kurulun izninin bulunması, kaydıyla ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın yurt dışına aktarılabilir.</p> <p>(3) Yeterli korumanın bulunduğu ülkeler Kurulca belirlenerek ilan edilir.</p> <p>(4) Kurul yabancı ülkede yeterli koruma bulunup bulunmadığına ve ikinci fıkranın (b) bendi uyarınca izin verilip verilmeyeceğine;</p> <p>a) Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeleri,</p>	<p>MADDE 9- (1) Kişisel veriler, 5 inci ve 6 ncı maddelerde belirtilen şartlardan birinin varlığı ve aktarımın yapılacağı ülke, ülke içerisindeki sektörler veya uluslararası kuruluşlar hakkında yeterlilik kararı bulunması halinde, veri sorumluları ve veri işleyenler tarafından yurt dışına aktarılabilir.</p> <p>(2) Yeterlilik kararı, Kurul tarafından verilir ve Resmî Gazete'de yayımlanır. Kurul, ihtiyaç duyması halinde ilgili kurum ve kuruluşların görüşünü alır. Yeterlilik kararı, en geç dört yılda bir değerlendirilir. Kurul, değerlendirme sonucunda veya gerekli gördüğü diğer hallerde, yeterlilik kararını ileriye etkili olmak üzere değiştirebilir, askıya alabilir veya kaldırabilir.</p> <p>(3) Yeterlilik kararı verilirken öncelikle aşağıdaki hususlar dikkate alınır:</p> <p>a) Kişisel verilerin aktarılacağı ülke, ülke içerisindeki sektörler veya uluslararası kuruluşlar ile Türkiye arasında kişisel veri aktarımına ilişkin karşılıklık durumu.</p> <p>b) Kişisel verilerin aktarılacağı ülkenin ilgili mevzuatı ve uygulaması ile kişisel verilerin aktarılacağı uluslararası kuruluşun tâbi olduğu kurallar.</p>

Mevcut Madde	Değişiklik Maddesi
<p>b) Kişisel veri talep eden ülke ile Türkiye arasında veri aktarımına ilişkin karşılıklılık durumunu,</p> <p>c) Her somut kişisel veri aktarımına ilişkin olarak, kişisel verinin niteliği ile işleme amaç ve süresini,</p> <p>ç) Kişisel verinin aktarılacağı ülkenin konuyla ilgili mevzuatı ve uygulamasını,</p> <p>d) Kişisel verinin aktarılacağı ülkede bulunan veri sorumlusu tarafından taahhüt edilen önlemleri, değerlendirmek ve ihtiyaç duyması hâlinde, ilgili kurum ve kuruluşların görüşünü de almak suretiyle karar verir.</p> <p>(5) Kişisel veriler, uluslararası sözleşme hükümleri saklı kalmak üzere, Türkiye'nin veya ilgili kişinin menfaatinin ciddi bir şekilde zarar göreceği durumlarda, ancak ilgili kamu kurum veya kuruluşunun görüşü alınarak Kurulun izniyle yurt dışına aktarılabilir.</p> <p>(6) Kişisel verilerin yurt dışına aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.</p>	<p>b) Kişisel verilerin aktarılacağı ülkenin ilgili mevzuatı ve uygulaması ile kişisel verilerin aktarılacağı uluslararası kuruluşun tâbi olduğu kurallar.</p> <p>c) Kişisel verilerin aktarılacağı ülkede veya uluslararası kuruluşun tâbi olduğu bağımsız ve etkin bir veri koruma kurumunun varlığı ile idari ve adli başvuru yollarının bulunması.</p> <p>ç) Kişisel verilerin aktarılacağı ülkenin veya uluslararası kuruluşun, kişisel verilerin korunmasıyla ilgili uluslararası sözleşmelere taraf veya uluslararası kuruluşlara üye olma durumu.</p> <p>d) Kişisel verilerin aktarılacağı ülkenin veya uluslararası kuruluşun, Türkiye'nin üye olduğu küresel veya bölgesel kuruluşlara üye olma durumu.</p> <p>e) Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası sözleşmeler.</p> <p>(4) Kişisel veriler, yeterlilik kararının bulunmaması durumunda, 5 inci ve 6 ncı maddelerde belirtilen şartlardan birinin varlığı, ilgili kişinin aktarımın yapılacağı ülkede de haklarını kullanma ve etkili kanun yollarına başvurma imkânının bulunması kaydıyla, aşağıda belirtilen uygun güvencelerden birinin taraflarca sağlanması halinde veri sorumluları ve veri işleyenler tarafından yurt dışına aktarılabilir:</p>

Mevcut Madde	Değişiklik Maddesi
	<p>a) Yurt dışındaki kamu kurum ve kuruluşları veya uluslararası kuruluşlar ile Türkiye'deki kamu kurum ve kuruluşları veya kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları arasında yapılan uluslararası sözleşme niteliğinde olmayan anlaşmanın varlığı ve Kurul tarafından aktarıma izin verilmesi.</p> <p>b) Ortak ekonomik faaliyette bulunan teşebbüs grubu bünyesindeki şirketlerin uymakla yükümlü oldukları, kişisel verilerin korunmasına ilişkin hükümler ihtiva eden ve Kurul tarafından onaylanan bağlayıcı şirket kurallarının varlığı.</p> <p>c) Kurul tarafından ilan edilen, veri kategorileri, veri aktarımının amaçları, alıcı ve alıcı grupları, veri alıcısı tarafından alınacak teknik ve idari tedbirler, özel nitelikli kişisel veriler için alınan ek önlemler gibi hususları ihtiva eden standart sözleşmenin varlığı.</p> <p>ç) Yeterli korumayı sağlayacak hükümlerin yer aldığı yazılı bir taahhütnamenin varlığı ve Kurul tarafından aktarıma izin verilmesi.</p> <p>(5) Standart sözleşme, imzalanmasından itibaren beş iş günü içinde veri sorumlusu veya veri işleyen tarafından Kuruma bildirilir.</p>

Mevcut Madde	Değişiklik Maddesi
	<p>(6) Veri sorumluları ve veri işleyenler, yeterlilik kararının bulunmaması ve dördüncü fıkrada öngörülen uygun güvencelerden herhangi birinin sağlanamaması durumunda, arızı olmak kaydıyla sadece aşağıdaki hallerden birinin varlığı halinde yurt dışına kişisel veri aktarabilir:</p> <p>a) İlgili kişinin, muhtemel riskler hakkında bilgilendirilmesi kaydıyla, aktarıma açık rıza vermesi.</p> <p>b) Aktarımın, ilgili kişi ile veri sorumlusu arasındaki bir sözleşmenin ifası veya ilgili kişinin talebi üzerine alınan sözleşme öncesi tedbirlerin uygulanması için zorunlu olması.</p> <p>c) Aktarımın, ilgili kişi yararına veri sorumlusu ve diğer bir gerçek veya tüzel kişi arasında yapılacak bir sözleşmenin kurulması veya ifası için zorunlu olması.</p> <p>ç) Aktarımın üstün bir kamu yararı için zorunlu olması.</p> <p>d) Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için kişisel verilerin aktarılmasının zorunlu olması.</p> <p>e) Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için kişisel verilerin aktarılmasının zorunlu olması.</p>

Mevcut Madde	Değişiklik Maddesi
	<p>f) Kamuya veya meşru menfaati bulunan kişilere açık olan bir sicilden, ilgili mevzuatta sicile erişmek için gereken şartların sağlanması ve meşru menfaati olan kişinin talep etmesi kaydıyla aktarım yapılması.</p> <p>(7) Altıncı fıkranın (a), (b) ve (c) bentleri, kamu kurum ve kuruluşlarının kamu hukukuna tâbi faaliyetlerine uygulanmaz.</p> <p>(8) Veri sorumlusu ve veri işleyenler tarafından, yurt dışına aktarılan kişisel verilerin sonraki aktarımları ve uluslararası kuruluşlara aktarımlar bakımından da bu Kanunda yer alan güvenceler sağlanır ve bu madde hükümleri uygulanır.</p> <p>(9) Kişisel veriler, uluslararası sözleşme hükümleri saklı kalmak üzere, Türkiye'nin veya ilgili kişinin menfaatinin ciddi bir şekilde zarar göreceği durumlarda, ancak ilgili kamu kurum veya kuruluşunun görüşü alınarak Kurulun izniyle yurt dışına aktarılabilir.</p> <p>(10) Kişisel verilerin yurt dışına aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümler saklıdır.</p> <p>(11) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.</p>

Nasuh Akar Mah. 1407. Sokak No: 4 06520

Balgat - Çankaya/Ankara

Tel: 0 (312) 216 50 00 // www.kvkk.gov.tr